

מורה חדש (ארי קלט)
עתון יומי בלתי מסלגתי בשפה העברית
העורך: ד"ר א. מרטון
המו"ל: מורה חדש בע"מ

CLIL. BVFOLYAM
Szerkesztő: Dr. MARTON ERNO
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
CHONDEZSO - Kiadó: Mizrách
Hírdetés Ltd., Tel-Aviv, Hängev 11. sz.
voit Schlesinger) 11. sz. Telefon: 31677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Négy háborús bűnös beidézését kéri Eichmann védője

A bíróság holnap hirdeti ki döntését -- Goldmann rendőrtiszt 80 botütés után kegyelmet kapott a náci kivégzőtiszttől -- Eredeti fényképeket mutattak be a lodzsi gettó borzalmairól

Az Eichmann-per tegnap délutáni tárgyalásán Henri Ross folytatta a lodzsi gettó rémségeinek a leírását. A gettóból való elszállítások már 1940-ben elkezdődtek. Eleinte főleg az önként jelentkezőket vitték, akiknek "kitünő munkafeltételek" ígérték, míg a tömeges deportálások főleg 1942-ben folytak le. Az SD legényei körülveték a gettó házait és az azokból kihurcolt öregeket és gyermekeket teherkocsikra rakták. Ezután megálltak a gettó-korház ablaka előtt, ahol a behatólag SD-legények a körházban fekvő 1-10 éves beteg gyerekeket az ablakokon keresztül dobálták a már tele autókra.

ják el őket. Az utolsó pillanatban egy új SS-csoport megérkezése miatt felfüggesztették a kivégzéseket és az állomáson álló zsúfolt vonat deportáltjai között rakták őket.

EGY KISFIU, AKINEK MEGKEGYELMEZTEK

A tanu még egyszer eljutott a gettó területére és végignézte az ott maradt szerencsétlen zsidók megkínzását. Egy esetet mond el, amikor a tábor parancsnoka 80 ütést mért egy szerencsétlen fiatal fiúra és miután megtörtént a csoda, hogy a gyerek az embertelen ütések után még lábra állt, a parancsnok "jutalomképpen" életben hagyta.

EREDETI FÉNYKÉPEK A LODZSI SZÖRNYÜSEGEKRŐL

A tanu, mint a gettó zsidó tanácsának a fényképe-sze működött és a németek utasítására is készített igazoló fényképeket. De közben a németek tudta nélkül rengeteg felvételt készített a gettóban uralkodó szörnyű állapotokról. Mielőtt a gettót 1944 júliusában teljesen likvidálták, társaival együtt egy földalatti rejtékhelyen helyezte biztonságba a fényképeket. Az államügyész a tanu által készített fényképekből többeket a bíróságnak is bemutatott. Ezenkívül különféle dokumentumokat terjesztett be, amelyek között a lodzsi gettó likvidálására vonatkozó iratok is vannak és azokról a megbeszélésekről, melyek Eichmann részvételével folytak ebben a tárgyan.

PRZEMYSZL ZSIDÓSÁGNAK MÁRTYOMSÁGA

A következő tanu Jozsef Guzminski volt, aki Przemysl zsidóságának pusztulásáról vallott. A tanu, aki egy lengyel asszony segítségével menekült meg, elmondja, hogy mielőtt 1941 őszén a németek bevonultak nyomban be kellett menniük a zsidóknak a gettóba. A gettó lakosságát tifusz és éhség pusztította és sokat végeztek ki a németek golyó és akasztás által.

A szelekciók alkalmával hajmeresztő jelenetek fordultak elő. Így például az, hogy az egyik SS-legény hogyan szakította szét egy asszonynak a karján ülő csecsemőjét a két lábánál fogva. Az anya, aki maga is már súlyosan vérzett, a földön kúszva próbálta a félredobott gyereket elérni az SS hangos hahotázása közben.

Guzminski saját szemével látta, amikor a tábor SS-parancsnoka egy egészben öreg zsidót a revolvertel lőtt agyon. Az 1942-es novemberi akciókkal kapcsolatban a tanu többek között elmondta, hogy a gettóban vele együtt elrejtőzött 50 embert a bűvönél feledzése után a falhoz állították és ekkor ő a vele lévő fivére elé állott, hogy a golyók együtt talál-

tonsági szervek között. Francnak egy kijelentése szerint, Lengyelországot főleg azért foglalták el a németek, hogy az európai zsidóságnak ezt a termőtalajt végre felélessék.

NEM GARANTALJAK NEKIK A VISSZATÉRÉST

A tárgyalás végeztével a bíróság a Servatius ügyvéd által beterjesztett náci tanuk kihallgatása ügyében (Folytatás a 8-ik oldalon)

De igen, itt van — mondotta a tanu egy kis nézelődés után és a közönség nagy meglepetésére Goldmann rendőrfelügyelőre, a 06-os iroda egyik tagjára mutatott, aki ott ült közvetlenül az ügyész mellett. A délutáni tárgyalás utolsó tanuja Jiszraél Kármel tel-avivi bíró volt, aki mint izraeli konzul működött Lengyelországban és alaposan áttanulmányozta Hans Francknak, a volt lengyelországi náci főparancsnoknak mintegy 38 kötetre terjedő emlékiratait. A tanu több részletet idézett a Franck-féle naplóból, amelyek szerint többszöri hatásköri összejutások volt a kormányzó és a német biz-

Kubát szocialista államnak nyilvánította dr. Fidel Castro

Május elsején a peronisták összeverekedtek a szakszervezeti kikötőmunkásokkal

Havana, (Reuter). — Május elseje alkalmával dr. Fidel Castro hétfőn este szocialista államnak nyilvánította Kubát és kijelentette, hogy nem fog választásokat tartani. A televízióban tartott többórás beszédében Kuba diktátora ismételten élesen támadta Kennedy elnököt és az Egyesült Államokat. „Ha Kennedy úr nem tartja tiszteletben a szocializmust, mi is kijelenthetjük, hogy nem tartjuk tiszteletben az imperializmust és a kapitalizmust. Epp úgy jogunk van azt panaszolni, hogy kapitalista és imperialista rendszer uralkodik fölünk 90 mérföldnyi távolságra, amint Kennedynek is van joga panaszolni amiatt, hogy az Egyesült Államok partjától 90 mérföldnyire

szocialista állam létesült.” Castro Ezután így fordult a hallgatókhoz: „Van szükségetek választásokra?” A nagy tömeg így válaszolt: „No, no”. „Az amerikaiak azt állítják, hogy egy szocialista kormány létezése biztonságukat veszélyezteti. Mi nem veszélyeztetjük egyetlen amerikai polgár biztonságát sem. Az amerikai agresszió a veszélyes, amely új világháborúhoz vezetett” — folytatta Castro, aki a továbbiakban bejelentette, hogy néhány napon belül államosítani fogják az összes iskolákat az egészen kis magánintézeteken kívül. Moszkva, (Reuter). — A TASS hírgyűjteménye közlése szerint valószínű, hogy

A legtávolabbi településre is eljuttatják a héber könyvet

Holnap, május 4-ikén, lát-báomer napján kezdődik az izraeli könyvhét, melynek védnökségét Jicchák Ben-Cvi államelnök vállalta. Az ország nagyobb városai és helységeiben könyvsztraktat állítanak fel. Tel-Avivban az írók székházában lesz a központi kiállítás és a város négy központi helyen létesítenek árusító-helyeket, ahol a könyveket 40 százalékos kedvezményrel adják el. Az idei könyvhét főcélja, hogy a legtávolabbi településre is eljuttassák a hé-

ber könyveket s ahol könyvsztraktat felállítás nem lehetséges, mozgó könyveskedes formájában viszik a héber irodalom termékeit az olvasóhoz. A könyvhét rendezése külön gondoskodott arról, hogy a hadsereg táboraiiban is lehetővé tegyék a könyvárusítást. Az iskolákban előadást fognak tartani a könyvhét jellegéről és fontosságáról, a rádióban pedig ebből az alkalomból előadás fog elhangzani a héber könyvkiadás fejlődéséről.

SAVYON ELEMISZKOLAJANAK ALAPKÖLÉTELEI

ünnepsége

HOLNAP, CSÜTÖRTÖKÖN, MAJUS 4-IKÉN DELELŐTT 11 ORAKOR LESZ SAVYONBAN, AZ ISKOLAK TERÜLETÉN.

SAVYON KÖZSÉGI TANÁCSA

Az algériai francia telepesek halállal fenyegetik De Gaulle munkatársait

Párisba érkezett a Kennedy elnök látogatását előkészítő küldöttség

Tunisz, (UPI). — Az algériai lázadók ideiglenes kormánya tegnap azt a javaslatot tette Franciaországnak, hogy a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokat május 10-én, azaz egy hét múlva kezdjék meg Evianban. Ezt megelőzőleg egy nappal későbbi terminust említtettek, május 11-ikét.

Párisban egy magát „titkos harci szervezetnek” nevező alakulat, amelynek tagjai algériai francia telepesek, tegnap a posta útján röpcédulákat terjesztett, amelyekben azzal fenyegetőztek, hogy „meggyilkolják De Gaulle tábornok száz kollaboránsát minden egyes francia tábornok ellenében, akit a legutóbbi lázadás miatt halálra, vagy pedig életfogytiglani fegyházra ítélnék.” A szervezet azt állítja, hogy legalább 2700

tagja ünnepélyes fogadalmat tett, hogy kivégezi azokat az árulókat, akiknek neve a listájukon szerepel.

A rendőrség azt állítja, hogy a titkos szervezet számos tagját már letartóztatta.

Az algériai tábornokok lázadásának kudarcra fokozta De Gaulle tábornok alkudozási lehetőségeit Kennedy elnökkel, aki május 31-én érkezik Párisba és három napot fog ott tölteni. De Gaulle azt fogja követelni, hogy az Egyesült Államok szenteljen nagyobb figyelmet Franciaország véleményének a nemzetközi kérdésekben. Tegnap már Párisba érkezett az amerikai külügyminisztérium küldöttsége, amelynek az a feladata, hogy előkészítse a két nyugati államfő találkozását.

Részleges fegyverszünet Laoszban

A többi frontszakaszon a Patet Lao szabadcsapatok folytatják az előnyomulást -- Averell Harriman tárgyalásai Dél-Vietnamban, Sziámban és Cambodiában

Washington, (UPI, Reuter). — Részleges fegyverszünet lépett tegnap életbe Laosz középső frontjánang Vang Viang mellett, amely a királyi rezidencia, Luang Prabang felé vezető úton van. Diplomáciai körökben az a remény alakult ki, hogy a fegyverszünet végrebekövetkezik a többi front-

okon is. A Patet Lao részéről közölték, hogy küldöttséget indítottak a frontokra a tárgyalások megkezdése céljából.

Közben azonban a Patet Lao csapatok folytatják előnyomulásukat azokon a frontokon, amelyekre a fegyverszünet nem vonatkozik. Főleg a Dél-Vietnamban vezető utakon foglaltak el előnyös stratégiai állásokat.

Kennedy elnök újabb megbeszélésre hívta össze az Egyesült Államok nemzeti biztonsági tanácsát a laoszi kérdésben. A kongresszus demokrata vezetői szerint az elnök nem vesztette el azt a reményét, hogy még sikerülhet a meg egyezés Laosz kérdésében.

Az angol külügyminisztérium tegnap folytatta a tárgyalásokat a Szovjetunió londoni nagykövetségével a laoszi fegyverszünetről.

Saigon, (Reuter). Averell Harriman, aki tegnap Saigonba érkezett, megbeszélést folytatott Dél-Vietnam elnökével a kommunista guerillák fokozott te-

vékenységével kapcsolatban. Harriman egy napot töltött Saigonban és onnan Bangkokba folytatta útját, ahol a szíami miniszterelnökkel és Cambodiakormányelnökével fog tárgyalni.

A „Coral Sea” nevű repülőgép anyahajó amely az amerikai Dél-Vietnamban vezető utakon foglaltak el előnyös stratégiai állásokat. Kennedy elnök újabb megbeszélésre hívta össze az Egyesült Államok nemzeti biztonsági tanácsát a laoszi kérdésben. A kongresszus demokrata vezetői szerint az elnök nem vesztette el azt a reményét, hogy még sikerülhet a meg egyezés Laosz kérdésében.

Az angol külügyminisztérium tegnap folytatta a tárgyalásokat a Szovjetunió londoni nagykövetségével a laoszi fegyverszünetről. Saigon, (Reuter). Averell Harriman, aki tegnap Saigonba érkezett, megbeszélést folytatott Dél-Vietnam elnökével a kommunista guerillák fokozott te-

MERONBAN ÉS CFÁTON MA KEZDŐDNEK A LÁG-BÁOMER ÜNNEPSÉGEK

Csütörtökön rendezés lesz a sztrájkban résztvevő iskolákban

Cfát, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Meronban és Cfáton minden előkészület megtett a ma kezdődő lát-báomer-ünnepségekkel kapcsolatban. Azok a családok, amelyek vasárnap a Rabbi Mair Báál Hánész tibériási sírján rendezett ünnepségekről egyenesen Meronba jöttek, már felállították sátraikat a tempón körülüli térségen. A rendőrség, valamint a Mágén Dávid Adom minden előkészületet megtettek a többpízeseres tömeg személyi biztonságának ellátására. Az ünnepségek hivatalosan ma délelőtt kezdődnek a cfáti óvárosban, amelyeken Sitrit rendőrfőnöki miniszter, dr. Kahana vallástügyi államtitkár, a francia főkonzul, a főrabbinátus képviselői, valamint Siomo Goren ezredes, a hadsereg főrabbinájának vezetésével kétezer vallásos katona vesz részt.

Az ünnepségek hivatalosan ma délelőtt kezdődnek a cfáti óvárosban, amelyeken Sitrit rendőrfőnöki miniszter, dr. Kahana vallástügyi államtitkár, a francia főkonzul, a főrabbinátus képviselői, valamint Siomo Goren ezredes, a hadsereg főrabbinájának vezetésével kétezer vallásos katona vesz részt.

A közköztudásügyi minisztérium szóvivője tegnap közölte, hogy lát-báomerkor, csütörtökön, május 4-ikén rendezés lesz azokban a középiskolákban, amelyek tanárai sztrájkot tartottak.

Sávnot másnapján, május 22-ikén, reggel 9 órától kezdve szintén rendezés lesz ezekben az iskolákban.

Az amerikai munkanélküliek száma áprilisban 583 ezerrel csökkent és ez az idő szerint 4 millió 492 ezer munkanélkülit tartanak nyilván.

MA ESTE a 40 éves Hiszladrut haifai jubileumi kiállításának szórakozási területén
תערוכת
סנות ההסתדרות
ח'יפה
מרכז התרבות
גן בנימין
az Eszaki Hadtest
Együttése.
A szórakozási területre való belépés a kiállítás látogatóinak díjmentes.
Holnap, máj. 4., csütörtökön
JOE AMAR
keleti dalokkal.
A nap nyeresége: 3 előfizetés a Davar-, Omer- és Davar Lejeladimra.
„Dachaf” Haifa

A május elsejei munkaszünet miatt
A Hét
csütörtök helyett
péntek reggel jelenik meg

Az egyiptomi államügyész halálát kér az „izraeli kémhálózat” vádlottjai ellen

A vád szerint Németországban kiképzett örmény származású kém adatokat akart szerezni egy egyiptomi tisztól Izrael és az amerikai nagykövetség részére

Kairó, (IM). — Az egyiptomi államügyész bejelentette, hogy halálos ítéletet fog követelni az ügynevezett „izraeli kémhálózat” vádlottjai ellen. Azoknak névsorában, kiket az ügyész halálra akar ítélteni, ezek szerepelnek: a fővádlott Jacques Leon Thomas, aki állítólag örmény származású, továbbá német felesége, Kaethe Bednoff (aki Németországban van), a fővádlott apja, az egyiptomi titérség egyik polgári hivatalnok és végül egy fényképező, akinek segítségével mikrofilmre fényképeztek katonai okmányokat.

Az egyiptomi sajtó hatalmas szenzációként közli a részleteket a vádlottak kihallgatásáról, amely állítólag 1500 óra hosszat folyt. A lapok szerint Thomas közelebb Adib Cháná egyiptomi tisztal, hogy Izrael hajlandó egy millió fontot fizetni minden pilótának, aki MIG-19, vagy MIG-21 típusú géppel leszáll akár Izrael, akár Ciprus területén. A pénz negyedrészt

re vonatkozó okmányok fényképezéséért. Az egyiptomi sajtó szerint ezeket az amerikai nagykövetség egyik hivatalnokának kellett volna átadnia, hogy a diplomáciai postával juttassa őket külföldre. A hivatalos jelentésnek ez a része arra vall, hogy a várható kémkedési kirakatperben Izrael ismét „az amerikai imperializmus csatlósaként” akarják beállítani.

Az egyiptomi tiszt havi 120 fontsterling állandó fizetést kapott, ezenkívül pedig külön fizettek neki minden kiszolgáltatott okmányért. A megbízásokat csoklódába rejtett cédulákon juttatták el hozzá, 6 pedig turisták segítségével dísz tárgyakba rejtve küldték el hozzá a vádlottak részére helyes volt, hogy ilyen módon az izraeli hírszerző szolgálat bizalmát váltsák ki a kopt vallású tiszt iránt.

Végül Thomas tizezer fontsterlinget ígért Chánának a különböző katonai alalkulatokra és fegyverek-

re vonatkozó okmányok fényképezéséért. Az egyiptomi sajtó szerint ezeket az amerikai nagykövetség egyik hivatalnokának kellett volna átadnia, hogy a diplomáciai postával juttassa őket külföldre. A hivatalos jelentésnek ez a része arra vall, hogy a várható kémkedési kirakatperben Izrael ismét „az amerikai imperializmus csatlósaként” akarják beállítani.

Az egyiptomi tiszt havi 120 fontsterling állandó fizetést kapott, ezenkívül pedig külön fizettek neki minden kiszolgáltatott okmányért. A megbízásokat csoklódába rejtett cédulákon juttatták el hozzá, 6 pedig turisták segítségével dísz tárgyakba rejtve küldték el hozzá a vádlottak részére helyes volt, hogy ilyen módon az izraeli hírszerző szolgálat bizalmát váltsák ki a kopt vallású tiszt iránt.

Végül Thomas tizezer fontsterlinget ígért Chánának a különböző katonai alalkulatokra és fegyverek-

HIREK

AZ ÚJ KELET
ELŐFIZETÉSI DJIA
HAVONTA 5.-FONTO
Cím: Tel-Aviv, POB 331.

Kihallgatások az államelnökénél. Jicchák Ben Cvi államelnök tegnap fogadta Chágáj Dékánt, Izrael guineai nagykövetét állomáshelyére való indulása alkalmából. Ugyancsak fogadta az államelnök Cvi Cionovicsot, a bombayai zsidó bizottság elnökét, Ezra Spizehandler professzort, a cincinnati Hebréus Union College előadóját és Leon Felfert, Izrael saopauloi tiszteletbeli főkonzulát.

Detektívregényről — a legkomolyabb irodalom minden megtalál Sámuel Kolesónkönyvtárban, Haifa, Herzlia 7, udvarban.

Burnai ezredet lát vendégül az izraeli hadsereg. Kin-Niu ezredes, a burnai hadsereg oktatási osztályának vezetője a hadsereg vendégeként az országba érkezett. Cvi Cur tábornok vezérkari főnök és Chájim Herzog tábornok, a hadsereg hírszerzőosztályának vezetője fogadta a vendéget, aki azután megtekintette a hadsereg oktatási ügyi intézményeit.

Az Izrael-Csehszlovák Baráti Liga május 4-én, csütörtökön, a Bét Chalucot nagytermében, (Ibn Gvirol-u.), Jeruzsálemben a „Svejk a jó katonát” c. filmet mutatja be, amelyre tisztelettel meghívja a t. közönséget a Vezetőség.

Bucsuztatták a távozó angol katonai attasét. Chájim Herzog tábornok, a hadsereg hírszerző osztályának főnöke tegnap bucsuebédét adott Cowley ezredes, angol katonai attasé tiszteletére, aki szolgálati ideje lejártával elhagyja az országot. Az ebéden jelen volt Cvi Cur tábornok, vezérkari főnök, Áser Ben Nátán hadügyi államtitkár, a különböző követségek katonai attaséi és a hadsereg magasrangú tisztsíztjei.

Terrylene öltönyök, méretük után 75. — 100. — IL-101
Nyári zakók, új fazon 14. — 19.50 IL
Terrylene nadrágok 24. — 21.50 IL
PRESSLER,
Tel-Aviv, Ben Jehuda 20.

Mezőtűz okozott a vadiba zuhant teherautó. Haifa-i tudósítónk jelenti: Tegnap délelőtt az Achuzá-ra vezető Ruppín-úton egy teherautó elvettette a kanyart és lezuhant a vadiba. A vezető könnyebb sérülésekkel megmenekült, de a kigyulladt kocsi lángjai óriási mezőtűzre okoztak, amelyet a tűzoltóknak csak 4 órai megfeszített munka után sikerült lokalizálni.

KRAUSZ KATÓ (Huszár) Natan című, Heinrich Nadinka részére írt; Haifa, Tel-Aviv, Trumpeldor-u. 14.

Elítélték egy építkezési vállalkozót Tel-Avivban. A tel-avivi városi bíróság 3330 font pénzbírságra és négyheti feltételes elzárásra ítélte Jákob Bogárd építési vállalkozót, aki az Arlozorov utca 34 szám alatti épületet nagyobbra építette, mint amekkorára engedélyezték. Handelsmann bíró utasítást adott az engedély nélküli épületrész lebontására.

Genfi állomáshelyére utazott Bartur helyettes külügyi államtitkár. Mose Bartur helyettes külügyi államtitkár tegnap Genfben indult, hogy Izraelt képviselje az UNO európai intézményeinél. Feladata lesz Izrael tevékenységét irányítani az UNO mellett működő nemzetközi munkaügyi szervezetben, a nemzetközi egészségügyi szervezetben és más hasonló intézményekben. Bartur lesz az izraeli küldöttségek állandó vezetője ezeknek az intézményeknek a kongresszusán, vagy konferenciáján.

Két motorkerékpár összeütközött — három sebesült. A rámát-chéni Hátájaszim-úton tegnap az Ábrahám Lévi 31 éves férfi által vezetett motorkerékpár összeütközött egy törpemotorkerékpárral, amelyen Feivel Kopicinszki 43 éves férfi ült. A két motorkerékpár-vezető, valamint Kopicinszki felesége, aki a hátsó ülésen foglalt helyet, súlyosan megsebesült. Mindhármat az Ichilov kórházba szállították.

Betörték a choloni polgármester lakására. Hétfőn este ismeretlen tettesek betörték Pinchász Bájlon, choloni polgármester lakására. A betörők 500 font készpénzt vittek el.

Festék szaküzlet
NEMÉNYI GYÖRGY
(Alapítva 1948, Subotica, Jugoszlávia)
HAIFA 1940 OTA
Jaffa-út 54. sz. alatt.
Szolid kiszolgálás.

„Szezi csatorna” a rámát-gáni parkban. Tudósítónk jelenti: Rámát Gánban a nemzeti park területére koncentrálják a látogatókat a Szezi csatorna felújítására. Ma este 6 és 12 óra között az erre kijelölt helyeken fogják az iskolagyerekek a hagyományos máglyákat meggyújtani. Ezt megelőzően délután 4 órakor Ábrahám Krinicsi polgármester felavatja a nemzeti parkban a színes szökőkutat, valamint a kis „Szezi csatornát”, amely lehetővé teszi, hogy a park látogatói a főbejárattól motorcsónakon jussanak el a park központjában létesített mesterséges tóhoz.

Az amerikai segélyalközi kiállítás: Tudósítónk jelenti: Az amerikai nagykövetség kulturális részlegének, valamint a technikai segélyt nyújtó bizottság helyettes vezetőjének jelenlétében tegnap délután nyitották meg Cfaton azt a kiállítást, melyen szemléltető képeken mutatják be az elmúlt 10 év alatt nyújtott amerikai segítséget. A Cfat városát, valamint a Rotary-klub által rendezett kiállításon, mely a hó 11-ikéig lesz nyitva, a földművelés, öntözés, ipari termelés és technikai segítség különböző formáit mutatják be. A megnyitót követően a Rotary-klubban tart előadást.

Kreidmann vezet a nemzetközi sakk-versenyen. Tegnap fejezték be a 10-ik fordulót a Natanján folyó nemzetközi sakkversenyen. Jelenleg a verseny állása a következő: Kreidmann 7 pont, dr. Trifunovics 6.5 (1 függő), Porát 6.5, Haydenfeld 6, Matulovics 5.5 (1 függő), Sapira 5.5, Persic 5 (1 függő), Gutí és Aloni 4.5, Durao 4, Csernyák 3 (3 függő), Pottesmann 3 (1 függő), Fischer 3, Sáhár 2 (1 függő). Trifunovics és Matulovics függőjéteka már a harmadik folytatásnál tart és 9 órai játék után sem nyert befejezést. A verseny végéig még három forduló van hátra.

Munkácskörtényi, Zakarpatska körzetébe tartozó **benedikoveceket**
KERESEK
Paul Okal, 1116 Charlotte Pl. Rahway N. Y. USA

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA:
ELŐADÁSOK KEZDTE 3.30, 7.15 és 9.15 órákor
ALLENBY: A Tizparancsolat
ARMON DAVID: Mein Kampf
BEN JEHUDA: Eichman-per
CAFON: Kánkán
CHEN: A fű zöldebb
GAT: Oresus
EDEN: A szerelem utcája
ESZTER: Butterfield
MAXIM: Földalattiak
MIGDALOIT: Ezen a karburátor
MUGRABI: The great impostor
ORION: Az éjszaka világa
OPHIR: Joe Butlerly
PARIS: Moulin Rouse
PEER: A Tizparancsolat
SDELOT: Szívek összeköttetése
TEL-AVIV: A milliomos
TCHLET: Pollyanna
TAMAR: Gentlemanek egyesülete
YARON: The misfits
ZAMIR: Paristen maigró ud.

...igen, próbálkoztam, de igaz, jó magyar konyha mégis csak a
LEBOVITS étteremben
van.
T. A., Salom Aléchem 10. Szeged utca.
BEÉD—VACSORA
RENDEZVÉNYEK

— Ifjúsági körponti lett Anna Frank háza. Amszterdamból jelentik: Tegnap nemzetközi ifjúsági körponti változott az a ház, amelyben a második világháború idején Anna Frank két évig rejtőzködött és naplóját írta. A ház az „Anna Frank otthon” nevet kapta és angol, francia, német és holland ifjúsági szervezetek otthonául szolgál. Ez idő szerint az otthonban a négy ország ifjúsági kiállításait jelenlétében négynapos konferenciát tartanak, amelyen a népek közötti közlekedés gyakorlati lépéseiről tárgyalnak.

— Ellopta az UNO-autót sétakocsizásra. Hétfőn este megjelent a néző-cionai rendőrség egy 17 éves jeruzsálemi fiú és bejelentette, hogy ellopta az UNO egyik autóját Jeruzsálemből és „sétakocsizásra” indult vele. Minthogy az esti órákban kifogyott a benzin, a fiú a lopott kocsival együtt megjelent a rendőrségen. Néző-cionáról a jeruzsálemi rendőrség útján értesítették az UNO kirendeltséget a kocsit megkerüléséről.

Véres tanító-tüntetés Teheránban. Teherán, (Reuter). — A perzsa fővárosban a rendőrség fegyverrel használta négyezer tanító ellen, aki a parlament előtt tüntetett, fizetésemelését követelve. Három tüntető megsebesült, az egyik súlyosan. Több letartóztatás történt. A tanítók sztrájkra kezdtek és ennek során tartották a tüntető felvonulást. A hatóságok előbb tüzoltócsendőkkel akarták szétoszlatni a tüntetőket, akik azonban rátámadtak a kocsikra és a rendőrök ellen fordították a csöveket. A rendőrség ekkor használta fegyverét.

Tegnap a **77604**
számú jegy nyerte a nap díját a haifai Híztudat-kiállításon.

HABIMAH
Tel-Aviv, május 3., szerda
A magas, a kövér és az alacsony
Raanaan, május 3., szerda
CHANA SZENES

IZRAELI OPERA
Szerda, május 3., este 8.30
CARMEN

S. DZIGAN
Cit mach nist baj der eing?
Tel-Aviv, május 3., szerda
Mugrabi, 8.30

Peer és Allenby mozi
TEL-AVIV
Cecil B. de Mille:
A TIZPARANC SOLAT
A film hossza volt miatt szombaton este előadja. 7.30-kor. Hétfőnapon két előadás d. u. 8-kor és este 8-kor. Feltétel helyi-akció. Tízennyedik h⁶

L. Abramovici - Avron
a bukaresti Atami Színház művészeivel.
Főszerepben:
Judit Kronenfeld
Cipke fájer
Askalon, május 3., szerda
„Eszter”

Max Perlman
és
Gitta Galina
Rison Lecion, május 3., szerda este 8.45-kor
Der táte bin éch

Kosarasaink a belgrádi Európa-bajnokságon

Az izraeli kosárlabda válogatott csapat a Nyugat-Németország fölött elért győzelme után a középdöntőben folytatja szereplését. A 12 csapatot két csoportba osztották, mindegyikbe 6 került. Izraellel azonos csoportban vannak Törökország, Bulgária, Románia, Franciaország és Csehszlovákia. Valamennyi ellenfél igen erős és gyakorlott együttes. Az első mérkőzésen Bulgáriával játszott csapatunk és balszerencsével 48:42 arányban vereséget szenvedtünk. A félidőben Izrael vezetett 27:21 arányban. Az izraeli csapat kosarait a következők dobták: Chazan 15, Kohenminc 8, Chamo 6, Hofmann 5, Lustig 4, Kaminszki és Klein 2-2 kosarat.

Az izraeli csapat szerda kivételével mindennap játszik, mégpedig a következő sorrendben: Csehszlovákia, Franciaország, Románia és végül szombaton Törökország csapata ellen.

A középdöntők legnagyobb meglepetését a török

csapat szerezte a csehszlovákok fölött elért győzelmevel. A csehszlovákok Európa legjobbjai közé tartoznak és a belgrádi bajnokságban is a második helyen emelték ki a csapatot a Szovjetunió mögött. Izrael csoportjában az első fordulóban az eredmények így alakultak: Törökország—Csehszlovákia 77:70, Bulgária—Izrael 48:42, Románia—Franciaország 68:66.

A középdöntő másik csoportjában Lengyelország, Jugoszlávia, Magyarország, Kelet-Németország, Szovjetunió és Belgium játszik. Jugoszlávia 72:67 arányban győzte le Lengyelországot, a Szovjetunió 89:48 arányban Belgiumot, Kelet-Németország 64:63 arányban Magyarországot.

Belgrád. (Reuter). — A kosárlabda Európa-bajnokság vigaszversenyében, amely a 13-19 helyekért folyik, Hollandia tegnap 48:47 arányban legyőzte Svédországot, míg Finnország Anglia fölött aratott győzelmet 71:38 arányban.

VALÓGATOTT LABDARUGÓINK CHELSEA ELLEN

A Hápoél-kinusz keretében holnap játszik az izraeli válogatott labdarugó csapat az angol Chelsea ellen. Mándi Gyula 16 játékost hívott meg a keretbe, akik ma táborba vonulnak és ott kapják meg az utolsó simkákat a mérkőzésre. A nagy érdeklődésre tekintettel a rendezőség olcsó helyeket állapított meg. A mérkőzést Rámát Gánban, a városi stadionban rendezik 16 órai kezdéssel. Ugyanaznap este játszik az ifjúsági válogatott csapat a Partizán utánpótlás együttesével este villanyfény mellett.

London. (Reuter). — Az angol labdarugó szövetség két hétre eltiltotta a játéktól a Chelsea csapat jobb ősszekötőjét, James Greevest, mert nem volt hajlandó csapatával együtt részt venni az izraeli vendégjátékon. A nagynevű angol játékos egyébként elhagyja a Chelsea-t és egy milánói csapathoz csatlakozik, amelyben az olasz labdarugó szövetség megadja hozzájárulását.

A Hápoél sportműsora szerdán, április 3-ikán
1.) Atlétika Tel Aviv, Makkabi-stadion 10 órákor és 10 órákor.
Döntők: Nők: Súly-
2 Uj Kelet 1961 V 3

3.) Országúti kerékpársorony: 3-ik szakasz Naharia—Ramle között 145 kilométeres távon. Start Naharia 7 órákor.

4.) Úszás, vízilabda Haifa, a Bét Galimban 15 órától.

Nők: 400 méteres gyors, 200 méteres mellúszás, 100 méteres hátúszás.

Férfiak: 100 m-es gyorsúszás, 100 m-es hátúszás és 4x100 méteres vegyesstafféta.

Műgírás 3 méterről. Vízilabda mérkőzések.

5.) Rőplabda mérkőzések Ejin Chárodban 19:30 és 20:30 órákor. — Női mérkőzés két izraeli csapat között; — férfi mérkőzés a belga munkás-válogatott és Izrael válogatottja között.

6.) Céllovás Abu Kabirban (Jaffa) 8:30 órától. — Angol és izraeli versenyzők részvételével. — Agyaglambólövés Haifa 14 órától.

7.) Kosárlabda Cholomban 20 órától. — Racing Toulouse — Hápoél válogatott és Ismial (Fülöpsziget) — Partizán (Jugoszlávia).

8.) Kézilabda Rechovotban 15 és 16:30 órákor. — Hollandia A-csapata — Hollandia B-csapata és Svájc—Izrael.

9.) Ping-pong Tel-Avivban a városi „Alef” gimnáziumban 16 órától. — Egyéni verseny folytatása és párosok.

10.) Labdarúgás Haifa a városi stadionban 16 órákor. — Partizán utánpótlás — Izrael ifjúsági válogatottja.

11.) Vitorlázás Tibériáson 9 órától. — Nehéz csónakozó evezős verseny. — Vitorla nemzetközi verseny.

A kibuc-család után — a képzőművészet kiállítására

Már megkezdődtek az előkészületek a szeptember 3-ikán megnyitandó nemzetközi iparművészeti kiállításra, amelyre számos európai és amerikai állam jelentette be részvételét. Ugyanakkor tárgyalások folynak az 1962 júniusában esedékes Jerid Hámizrách (Keleti Vászár) nemzetközi mintavásár előkészítésére is. Izrael diplomáciai képviselői már felvették a kapcsolatokat az érdekeltek államok kereskedelmi megbízottjaival.

FEDIKOROS (Nó) 4-keres rámát-gáni cipőüzlet, Irásbeli ajánlatok: Rámát-Gán, POB. 821.
Perfekt FODRASZNOT azonnaira felvessz. „Sami” szalon, Haifa, Nordau 5.

Ben
hogyan
A minis
egyezme

Jeruzsále
Yorkban
között Ben
elnök és
az Amerik
diszreimkén
kozatát Izr
rikai zsidó
Blaustein
dóság egyi
aki fontos
mint a ne
barát körö
ezenes kilé
tárgyalt Be
leg a minis
cemberben
resszuson e
deről. Ebb
talumidi id
Izrael földi
lakhelyéti
mit”. A h
sok után k
latkozat
még mindig
az a meg
Blaustein
között 195
jött létre I
rikai zsidó
ról.

KETELYE
AZ AMERI
ZSIDÓSÁG
EGYES K

A közös
rint „az a
egyes kör
telemek me
vájon ez az
mindig telj
vényes-e.
Ben Gurion
kormányt l
ckát Ben c
raéli korm
nak egyes
tettei képe
Az őszint
körben lef
sek nyomá
ták, hogy a

Husszeim
vesz

Jordánia
dion kereszt
népének, I
magát és
ságra készí
lány; a h
Gardner, a
sereg melle
gok katonái
jának. Ga
alezredesne

A fiatal
kilenc év
trónra, ez
zassága. Mo
elvált feles
dul Chamid
től. Ebből
származik
nya. A királ
szein néven
gyesét Jor
de hozzáfűz
származású
Jordániáb
lános munk
tinnepelték
zését.

Kuba

Miami, C
nal Air Lin
pülővállalat
pét hétfőn
ra kényszer
ba felé veg
szálljon egy
repülőterén.
pilótája em
az utas, ak
szott, revol
és így kény
irányának
sára. Mihé
a kubai
utas elütné
sákok egy
megengedte
hogy vissza
sült Allamo
A pilóta
ve elmondó
volverrel fe
elárulta ne
Kubába ut
mondani C
Rafael Truj
nus Kőztárs
gyilkos me
zett ki elle
az utas a p

Ben Gurion újból megígérte, hogy nem avatkozik az amerikai zsidóság ügyeibe

A miniszterelnök megerősítette a Jacob Blaustein 1950-ben kötött egyezményt -- Dr. Nachum Goldmann súlyos bírálata a miniszterelnök egyoldalú ténykedéséről

Jeruzsálemben és New Yorkban egyidőben tették közzé Ben Gurion miniszterelnök és Jacob Blaustein, az Amerikai Zsidó Tanács elnöke közösen kiadott nyilatkozatát Izrael és az amerikai zsidóság viszonyáról. Blaustein az amerikai zsidóság egyik régi vezetője, aki fontos szerepet játszott mint a nemzionista Izrael-barát körök exponeense, összesen kilenc óra hosszat tárgyalt Ben Gurionnal, főleg a miniszterelnöknek de emberben a cionista kongresszuson elhangzott beszédeiről. Ebben fordult elő a talnudi idézet, hogy „aki Izrael földjén kívüli úti feladatait, istentelenségnek számít”. A hosszas tárgyalások után kiadott közös nyilatkozat leszögezi, hogy még mindig érvényben van az a megállapodás, amely Blaustein és Ben Gurion között 1950 augusztusában jött létre Izrael és az amerikai zsidóság kapcsolatáról.

KÉTELYEK AZ AMERIKAI ZSIDÓSÁG EGYES KÖREIBEN

A közös nyilatkozat szerint „az amerikai zsidóság egyes köreiből legutóbb kérték meg, hogy az amerikai zsidóság még mindig teljes mértékben elkötelezett az amerikai zsidóság iránt, amelynek támogatása az amerikai zsidóság számára a legfontosabb”. A kételyek között Ben Gurion és az izraeli kormány más tagjainak egyes kijelentései és tettei képeztek.

Az őszinte és baráti légkörben lefolyt megbeszélések nyomán megállapították, hogy az 1950 évi egyez-

Husszein angol lányt vesz feleségül

Jordánia királya a rádió keresztül jelentette be népének, hogy eljegyezte magát a második házasságra készülő, jegyese angol lány, a húsz éves Mona Gardner, a jordániai hadsereg mellett működő angol katonai küldöttség tagjának Gardner tüzérségi alezredesnek a lánya.

A fiatal királynak, aki kilenc év előtt került a trónra, ez a második házassága. Most hat éve, hogy elvált feleségétől, Dina Abd-ül Chamid egyiptomi lánytól. Ebből a házasságból származik Husszein kisiránya. A király Mona el-Husszein néven mutatta be jegyeseit Jordánia népének, de hozzáfűzte, hogy idegen származású.

Jordániában tegnap általános munkaszünet mellett ünnepezték Husszein eljegyzését.

Kubai kaland

Miami, (UPI). A National Air Lines amerikai repülővállalat kétmotoros gépe hét óra egyik utasa arra kényszerítette, hogy Kubába felvegye útját és le szálljon egy ottani katonai repülőtéren. A repülőgép pilótája elmondta, hogy az utas, aki kubainak látzott, revolvert tartott rá és így kényszerítette a gépet irányának megváltoztatására. Mielőtt a gép leszállt a kubai repülőtéren, az utas eltűnt. A helyi hatóságok egy óra múltával megengedték a pilótának, hogy visszatérjen az Egyesült Államokba.

A pilóta Miamiába érkezve elmondta, hogy a revolverrel fenyegetőző utas elárulta neki, miért akar Kubába utazni. El akarja mondani Castronak, hogy Rafael Trujillo, a Dominikánus Köztársaság diktátora. Egyikos merénylőtervezett ki ellene — állította az utas a pilótának.

mény még mindkét részről teljes mértékben fennáll. Egyidőben megállapították, hogy egészen természetes, miszerint eltérnek a vélemények a zsidóság lényegének értelmezéséről, úgy magának az amerikai zsidóságnak a keretében, mint különböző zsidó csoportok között, a világ különböző pontjain. Erthető főleg az, hogy más az Izraelben és más az Amerikában élő zsidók értelmezése. „Egyes félreértések abból származtak, hogy Ben Gurion időnként egyéni nézeteit fejezi ki és nem az izraeli kormány véleményét.”

MI VAN AZ 1950. ÉVI EGYEZMÉNYBEN?

„Ben Gurion kötelezte magát, hogy minden tőle telhetőleg megteszi a jövőben az egyezmény betűjének és szellemének betartására és erre figyelmeztetni fogja a kormány tagjait és vezető hivatalnokait is.”

Az 1950. évi egyezmény Ben Gurion és Blaustein nyilatkozatait tartalmazza. A miniszterelnök akkori nyilatkozatának jelentősebb pontjai: „Az Egyesült Államokban élő zsidóknak úgy testületileg, mint egyénileg csupán egy politikai kötelező van — az Egyesült Államokkal szemben és nem tartoznak politikai hűség Izraelnek. Nem kívánunk beleavatkozni a külföldi zsidó csoportok belügyeibe és elismerjük a jogukat arra, hogy saját módjukra rendezzék be életüket. Az amerikai zsidóság bármilyen gyengítése, hitközségi életének megzavarása, biztonsági érzetének csökkentése, vagy státusának veszélyeztetése határozott ellenkezést jelentene az egész zsidóság és főleg Izrael számára.” Ben Gurion ehhez hozzáfűzte, hogy Izrael kívánja az amerikai zsidók alijáját, de minden amerikai zsidó önmaga döntse el, hogy akar-e jönni, vagy sem.

Blaustein nyilatkozatának egyik kitétele: „Az amerikai zsidók a meghatározottan elutasítanak minden olyan célzást, hogy gátlásban élnek.”

ÖSSZEHOVATK A KOORDINÁCIÓS BIZOTTSÁGOT

Dr. Nachum Goldmann, a Cionista Világszervezet elnöke tegnap Jeruzsálemben tartott sajtófogadáson bejelentette, hogy a kormány és a Szochnut koordinációs bizottsága a miniszterelnök elnöklete alatt vasárnap ülést tart, amelyen megtárgyalja Ben-Gurion miniszterelnök és Jacob Blaustein, az amerikai Zsidó Tanács elnöke közötti nyilatkozatát Izrael és az amerikai zsidóság viszonyáról. A nyilatkozat a múlt héten került közzésre.

Dr. Goldmann hozzáfűzte, hogy a nyilatkozat a Cionista Világszervezet vezetőségével folytatott tárgyalások nélkül került megkövetkezésre és mint-hogy az amerikai zsidó bizottság, amelynek élén Jacob Blaustein áll, nem képviseli az egész amerikai zsidóságot, sőt nem is hajlandó csatlakozni ennek a zsidóságnak szervezetét megmozdulásaihoz — Ben-Gurion így azokat támogatja, akik ellenzik a zsidó nép egységesítésének gondolatát.

Goldmann kiemelte, nem ellenzi a közös nyilatkozat tartalmát, noha az nem tartotta szükségesnek, hogy az amerikai zsidó bizottságtól a zsidó nevelés és az alijá támogatását követelje, holott maga a miniszterelnök minden alkalommal kihangsúlyozza ennek szükségességét.

BEN GURION A CIONISTA VILÁGSZERVEZET ELLEN

Dr. Goldmann megemlékezett a miniszterelnök múlt héten közzétett cikkéről is, amelyet éles támadásnak lát a cionista mozgalom ellen. Ő maga — mondotta dr. Goldmann — nem választja a miniszterelnök útját és nem reagál ilyen jellegű támadásokra. Mint emlékeztet, Ben-Gurion cikkében azt írta, hogy helyes volna, ha a Cionista Világszervezet nevével „Zsidó Világszervezetre” változtatnák, mert nem nevezhető cionistának olyan mozgalom, amely nem kötelezi alijára tagjait.

A Cionista Akciókomité ülést összehívta, dr. Goldmann sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy nem hagyták jóvá javaslatát a Chéruv revizionista pártnak a Szochnut vezetőségéhez való csatlakozására. A javaslatot nem utasították el véglegesen és ismét napirendre tűzik az Akciókomité következő ülésén, amely az év végén lesz New-Yorkban.

Egy szegény ország, ahol a földön hever a gyémánt Sierra Leone elnyerte függelenségét

Sierra Leone a gyémántban gazdag kis nyugatafrikai terület a múlt héten a világ legújabb nemzete, a brit Commonwealth 12-ik tagja és az Egyesült Nemzetek 102-ik tagállamjelöltje lett.

Az új állam, amely a kommunista befolyás alatt lévő Guinea és az amerikaiak által támogatott Libéria között fekszik, a legrégibb és leghűségesebb brit gyarmat volt Afrikában. Az angolok 1788-ban alapították meg Freetownt, eredetileg menedékhelynek a felszabott rabszolgák számára, majd leküldtek 60 prostitu-

áltat, akiket kötéllel verüváltak Plymouth utcáin. Az eredmény egy mulatt „fekete-angol” generáció lett, amely megőrizte az angol iltözködési formákat és modort Freetownban, s amely másfél évszázadon át uralkodott a hinterland bennszülött törzsei felett. A tengerészek, akiknek hajói horgonyt vetettek Freetown nagyszerű kikötőjében (mely Sydney és Rio de Janeiro után a legnagyobb a világon) nem győzték bámulni ezeket a különös afrikaiakat, akik gamásit viseltek és krikettet játszottak.

AHOL A BAJ ELKEZDÖDÖTT

A hosszú idő óta uralkodó mulattok szerencsétlenségére azonban, 1930-ban a kutatók gyémántot találtak Sierra Leoneban. A gyémánt — a legfinomabb drágakövektől az ipari kövekig hatalmas mennyiségben volt szétszórva a Sewa folyó partjain, csak le kellett hajolni érte. Sierra Leone hamarosan a világ harmadik legnagyobb gyémánttermelője lett és a gazdagság és az ezzel járó politikai előnyök a bozótos belső területek lakóinak kezébe kerültek. Ezek közül az egyik, Milton Margai, az

Sierra Leone rizst és kakót is termel, de ipara kezdetleges. Mostanáig a gyarmat évi 13 millió dollárt kitevő kereskedelmi deficitjét Britannia fedezte. De Britannia csomagol és a függetlenség költségei máris nyilvánvalóak. „A politikai függetlenség komoly gazdasági nehézségekkel jár,” figyelmeztetett a múlt héten a Freetown Daily Mail. „Emelkednek az adók és emelkednek a házbérek.” Nagybritannia egy elegáns gesztussal felajánlott 21 millió dollár segítyt a következő három éven keresztül. Mert Britannia Sierra Leone függetlenségének kiiktatása után sem hagyhatja magára legrégibb afrikai gyarmatát, annál később, mert a csehek és a kommunista kínaiak a szó szoros értelmében előzönik a szomszédos Guineát.

(Newsweek)

A német ifjúság nevelése

A német ifjúság helyzetéről és nyugatnémet egyházi körök nevelési útjairól tartott előadást Naharián, németnyelvű hallgatóság előtt dr. Lili Simon német teológus. Elmondta, hogy a német ifjúság nevelés szempontjából a legnehezebb elem, amit mi sem bizonyít jobban, mint a fiatalok közötti rendkívül magas arányszám.

Lili Simon asszonynak egyébként a náciuralom kezdetén zsidó származású nagypapja miatt kellett menekülnie Németországból és az akkori Palesztinába érkezett, ahol angol nyelvtanár volt a rechovoti gimnáziumban. 1952-ben tért vissza Németországba és azóta nyugatnémet ifjúság nevelésével foglalkozik.

Befejeződött a citrusszezon

A héten indult el az „Israel” hajó és ezzel véget ért a citrusszezon minden reményével és összes gondjaival. Az egész termést leszedték, átvizsgálták, megmosták, fertőtlenítették, viasszal vonták be, osztályozták, csomagolták és külföldi kikötőkbe, továbbá belföldi fogyasztásra és az iparnak továbbították.

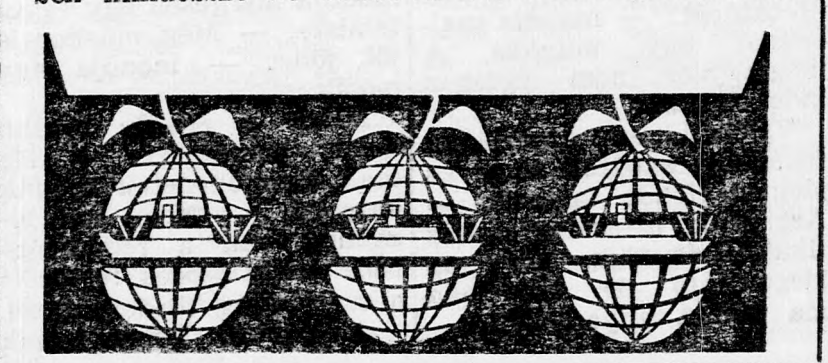
A termelők kiértékelik az 1960/61-es szezont.

Az 1959/60-as szezon 580.000 tonnás termésével szemben az idei szezon termése 470.000 tonnát tett ki, az export százalékában jóformán semmi változás nem volt. Az elmúlt szezon 69 százalékkal szemben az idei export 68 százalékot, azaz 8,088.223 ládat tett ki.

Az export megoszlása országok szerint:

Anglia/Irország	3,192,185 láda
Belgium	393,418 "
Hollandia	586,908 "
Nyugát-németország	1,250,856 "
Ausztria	121,025 "
Bulgária	18,101 "
Kelet-németország	14,000 "
Dánia	388,594 "
Magyarország	—
Jugoszlávia	264,329 "
Norvégia	257,116 "
Lengyelország	40,000 "
Finnország	372,250 "
Franciaország	187,638 "
Románia	80,199 "
Svédország	454,318 "
Svájc	284,364 "
Izland	11,595 "
Malta	3,000 "
Kanada	121,004 "
Hong-Kong	12,482 "
Singapore	20,356 "
Afrikai országok	13,985 "
összesen:	8,088,223 láda

Az előző szezon tisztta bevétele a citruskivitelből elérte a 46 5 millió dollárt. Az ideén 41.5 millió dollárra becsülik a bevételt. Itt jegyezzük meg, hogy míg a termés mintegy 20 százalékkal csökkent, a bevételben mindössze 10 százalék csökkenés mutatkozik.

LEVELEK A SZERKESZTŐHOZ

„Behódolt-e a német nép Hitlernek?”

Április 26-iki számukban ebben a rovatban dr. G. W. kifogásolja, hogy Schön Dezső március 31-ikén megjelent cikkében azt írta: a német nép behódolt Hitlernek. A levélíró azt állítja, hogy ez egy sajnálatos kitétel, mert a történelmi valósággal szöges ellentétben áll. Schön Dezső — talán az olvasó iránti udvariasságból, — csak a „behódolt” szó analízisével válaszol, de nem tér ki válaszában arra, hogy a szónak ezt az értelmét a történelmi tények pontosan igazolják.

Nem áll ugyanis, amit dr. G. W. ír, hogy a német nép valaha is demokratikus választások útján, szabadon választotta vezérnek Hitler.

1) Hitler, amikor Pappen intrikájára, Hindenburg kancellárját nevezte ki, olyan párt vezére volt, amelynek nem volt többsége a német Reichstagban. Az 1932-iki választás volt Németországban az utolsó szabad, demokratikus választás, amelyben a náci párt mandátumainak a száma az előbbi választáshoz képest még csökkent is.

2) A hatalom átvétele után, a Reichstag épületének fegyvertáza utáni időben rendezett választásokon nyerte el Hitler a mandátumok 52 százalékát, hogy milyen propaganda apparátus mozgósításával, azt az egész világ tudta.

3) Hogy Hitler a gazdasági téren tett engedményeivel, a munkanélküliség letörésével, a kommunisták elleni fellépésével, és természetesen később a zsidók ellen meghirdetett háborúival mennyire megnyerte a német nép széles tömegeit, az már ma mindenki előtt világos.

A „behódolt” szó tehát az egyedüli helyes megjelölés ezzel kapcsolatban.

Végül még egy megjegyzés dr. G. W. levelére: a zsidók ne lincseljenek és ne agitáljanak, akkor mikor már önálló zsidó államuk és független zsidó bíróságuk van.

Moor Zoltán
Kirját Chajim

Alljon appelt...

E sorokat a tárgyalás hatása alatt írom és mert nem tudom Eichmannnak az arcába dobni, elküldöm, kérem közlőjék le.

Nem kell Eichmann elítélni. Ha én lennék a bíró így ítélnék: alljon appelt a Cion hegyen, a mártírok emlékszámbájában, nem egy órát és nem tized. Ha elájul, felocsolni és megint odaállítani. Mi nagylelkűek leszünk, megengedjük, hogy cipőben álljon és nem meztelen, mint mi állottunk és még jeges havat se tesszünk a lába alá, mint nekünk ott a tábor Appelpplatzján. Viszont emlékgyertyák ezrei égjenek körülötte, amelyek az elhaltak lelkére emlékeztetik majd őt. Így alljon ott, míg állni tud, míg élni fog.

Még egy köszönet Ocskay Lászlónak

Az Ocskay László századparancsnokról írt április 26-iki cikkükhöz szeretnék én is hozzászólni. En is abban a százaabban szolgáltam, soha sem fogom elfelejteni, hogy mindennap megköszölte az ebédünket, vajon jó-e? Az ő segítségével menekült meg hattagu családom is, köztük egy fiam, aki most Kanadában él. En családommal, ötdmaggammal, hála Istennek, Izraelbe kerültem és az Ocskayról megjelent cikk készített arra, hogy e nagyszerű emberrel szemben hálas köszönetemet fejezzem ki.

Flamm Simon
Akkó, Sikun Cáfón 8/13

A félelem éjszakája

Az április huszonegyedikéről huszonötödikére virradó éjjelen senki sem aludt a világ városában. Nem felelőtlen rémhírterjesztők keltették a pánikot. A leghitelesebb helyről érkezett a figyelmeztetés: a miniszterelnök és a kormány más tagjai hívták fel a lakosságot ellenállásra és közölték, hogy órákon belül várható az éjtörnyös csapatok támadása.

Midőn a nap felkelt a város felett, a kedélyek megnyugodtak. A felkelők nem rohanták meg Franciaországot, legalábbis ezen az éjszakán nem...

De ezt az éjjelt senki sem felejté el, aki Párizsban volt. Leslie Lang (Lang László), az Új Kelet európai munkatársa huszonötödikére látogatásra érkezett a francia fővárosba, hogy megállapítsa, hogyan fogadják a lakosság az algériai felkelés híreit. Így, e nevezetes éjszakát Párizsban töltötte. Itt mondja el olvasóinknak élményeit:

Megdönteni a hatalmat

Franciaországnak voltak pánikkorszakai, de azok a hetek, melyek az eseményeket megelőzték, semmiestre sem tekinthetők ilyeneknek. Mindenki úgy vélte, hogy az algériai béke befejezett tény, hogy a szélsőjobboldal belátta, hogy az ellenállás reménytelen. Pedig a figyelmeztető jelek nem hiányoztak.

Nem múlt el nap az utóbi hetekben, hogy ne robbant volna egy, vagy több bomba a fővárosban. Ezek kivétel nélkül „plasztikbombák” voltak. Megtűzölgették a város utcáit, de a robbanóanyagok semmi közbe a műanyaghoz. Nevét sokkal inkább egy plasztikonhoz hasonló anyagtól veszi. Ezt az anyagot, mely be „belegyűrjék” a robbanóanyagot, olyan könnyen lehet elhelyezni, mint egy asztal alatt a rágógumit.

A „plasztikot” nem lehet magánúton előállítani. Komoly technikai felkészültségre van szükség hozzá és nem volt nehéz kitalálni, hogy a hadsereg tagjainak közreműködése volt szükséges. A kiválasztott célpontok is elárulták a tetteseket: a parlament, a tözsde, demokratikus és baloldali politikuskok lakóháza, végül az eviani polgármester lakása (Eviában készítik elő az algériai felkelők és a francia kormány tárgyalásait). Számos röpiraton is beismerték egyébként a szélsőséges francia nacionalisták, hogy az ő kezük van a robbantásokban.

Április 18-án ülést tartott a „vincennesi bizottság”. Ez a szervezet a francia szélsőjobboldal ismert fóruma. Egyebek között Georges Bidault beszélt: „A francia Algéria ügye nem veszett el. Vége a megvetés korszakának, a harag korszaka kezdődik. A cél: megdönteni a hatalmat.”

Jacques Soustelle követelte a szöszéken, aki kijelentette, hogy De Gaulle kormánya csak akkor fogja tudomásul venni a francia nacionalistákat, ha harcra lépnek ellene, mert a lázadó algériaiakat is csak azóta ismeri el tárgyalópartnernek, amióta harcolnak.

Mindez elegendő figyelmeztetés lehetett volna.

A négy nyugdíjas

Es mégis mindenkit felkészületlenül értek az események. Minden régebbi összeesküvéssel ellentétben, ezt a felkelést rendkívül gondosan, minden részletre kiterjedő precizitással, katonai szakértelemmel készítették elő. Nem is csoda! A francia hadsereg legjobb tábornokai állnak az élén.

Salan, Jouhaud, Challe és Zeller tábornokok, valamennyien hősei a németek elleni harcoknak és kitűnő stratégák. Mind a négyüket azért helyezték nyugdíjállományba, mert nem értették egyet De Gaulle tábornok belpolitikájával. Ismeretes, hogy Salan Madridban várta, hogy elérkezzék az órája és egy titokban bérlet magánrepülőgéppel szökött Algírba — állítólag — a spanyol hatóságok tilalma ellenére.

Nem nehéz kitalálni, hogy Franconak nem lenne ellene egy fasiszta Franciaország északi határain.

De a többi tábornokok és ezredesek, akik a lázadókhöz csatlakoztak, szintén kipróbált tisztjei a hadseregnek. Köztük van a kémelhárító több volt vezetője, a pszichológiai hadviselés és partizánhaború ismert specialistái. Szakértelemmel nem volt hiány.

Miután Algéria legnagyobb részét már elfoglalták, 24-ikén, vasárnap este, elterjedt Párizsban a hír, hogy támadásra készülnek a francia területek, elsősorban Párizs ellen.

Ha a szirénák megszólalnak...

Este 8 órakor leált az élet. Mindenki De Gaulle tábornok üzenetét hallgatta. Tudták, az államfő be fogja jelenteni, hogy az alkotmány 16-ik szakasza alapján kezébe veszi a teljes hatalmat. Ez a szakasz, gyakorlatilag, mindent lehetővé tesz a köztársasági elnöknek: haditörvényszéket, ostromállapotot, felhívást a hadsereg tagjaihoz, hogy tagadják meg az engedelmességet a vezénylő tiszteknek, gazdasági blokádot a felkelők birtokában levő területek ellen, teljes cenzurát.

„Franciaország nevében elrendelem, hogy minden eszközzel, ismétlem, minden eszközzel el kell állni az útjukat ezeknek az embereknek, addig is, míg megadásra kényszerítjük őket.”

Utjukat állni? — csodálkoztak a párizsiak? Hol? Mikor? Tizenegy óra 40 perckor, Debré miniszterelnök drámai rádióbeszédre megadja a választ:

„Számos, egybehangzó és megbízható értesülés van a kormány birtokában, amelyek arra mutatnak, hogy az algériai államcsíny szerzői nagyon rövid időn belül támadást készítenek elő Franciaország és nevezetesen Párizs ellen. Repülőgépek állnak készen, hogy ledobják, vagy földreterjék az éjtörnyös csapatokat.”

Es ezután jött az a felhívás, mely a kételkedőket, a higgadtakat is megingatta nyugalmukban: „Ha a szirénák megszólalnak, menjek, gyalog, vagy autóval, keressétek meg a becsapott katonákat és világszerte fel őket súlyos tévedésükről.”

Három órán belül...

Ebből a nyilatkozatból nemcsak azt tudták meg a párizsiak, hogy a támadással valóban komolyan kell számolni, de azt is, hogy városuk védelme igen gyenge lábon áll: a francia hadsereg szinte teljes egészében Algériában van, azaz a felkelők parancsnok sága alatt. Kivételt képez a Németországban állomásozó hatvanezer katona. Az ottani vezénylő tisztektől nem csekély oka van tartani a demokratikus elemeknek. Németországba általában azokat a fasiszta tiszteket helyezték át, akiket túl veszélyeseknek tartottak Algériában. Minden órában várható tehát, hogy Németországból is megindulnak a megszálló csapatok Franciaország felé.

Hogy a helyzet mennyire komoly, azt azonban csak akkor fogták fel a párizsi polgárok, midőn hivatalosan közölték velük, hogy — amire nem volt példa a háború óta — fel fogják gyűjteni a civileket és nagygyűlésben rájuk bizzák Párizs védelmét.

A városban azt beszéltek, hogy a belügyminisztérium udvarában fegyvereket osztogatnak. Odasietünk. Sokszerecs tömeg szorongott az udvarban és kint az utcán. Ha fegyvert még nem is osztogattak, de sisakokat és karszalagokat igen: rövidesen fegyver is jár hozzá. A változás nagyon gondos. Így, nemcsak a kommunizistákat utasítják vissza, de a szélsőbaloldali szakszervezetek tagjait is. Gyakorlatilag csak a kormánypártok beírt tagjai kapnak fegyvert.

A világ egyik legnagyobb elő íróját, André Malraux kultúrminisztert halljuk, aminőt egy hordóról lelkesítő beszédeként intéz minden tíz percben az önkéntesekhez: „Az éjtörnyösök talán már három órán belül itt lesznek, de ti meg fogjátok állítani őket. Azért vagytok itt, hogy megvédjétek a köztársaságot.”

Később még: „De Gaulle tábornok üdvözlését hozom nektek. Franciaország történelmi éjszakát él. Az éjtörnyösök néhány órán belül itt lesznek, vagy soha. Reméljük, hogy minden jel ellenére, a harc elkerülhető lesz, de ha nem, akkor nektek kell megmenteni Franciaországot.”

Az SS-ek diktatúrája

A legképtelenebb rémhírek terjednek el a városban, amit az adott körülmények között nem is lehet csodálni. Valaki azt meséli, hogy öt merénylőt történt a nap folyamán: két polgár mester házában, két párizsi pályaudvaron és az új orly-i repülőtéren. A hír állományba, mert nem értették egyet De Gaulle tábornok belpolitikájával. Ismeretes, hogy Salan Madridban várta, hogy elérkezzék az órája és egy titokban bérlet magánrepülőgéppel szökött Algírba — állítólag — a spanyol hatóságok tilalma ellenére.

Nincs olyan sarka Franciaország egének, ahol ne látnának repülőket, vagy

Nem nehéz kitalálni, kinek volt a háború után oka oda menekülni, ahol semmit sem kérdeznek.

Jogos-e azonban a vezénylő tábornokokat fasisztáknak bélyegezni? A válasz nem egyszerű, mert a szélsőjobboldal frontja nem egységes. Vannak köztük volt ellenállók, de politikailag elsősorban azok visznek szerepet, akik a „nemzeti kommunizmust” hirdetik, vagy a „szociális nacionalizmust”. — Sejtjük, úgy-e, hogy mit jelent ez. Ha nem, olvassunk el egy röpiratot, ahol soha nem szerepel a zsidó szó, csak ilyen kitételek: „A kommunizmus és a Rothschild-féle nemzetközi pénzügyi körök”.

Hajnalodik

Három órákor már kétezer volt ellenálló van felszerelve és csoportokba osztva. A közpületeket tankok és gépfegyveres csapatok védik. A parlament előtt egy tucatnyi tank. A hidak bejáratánál autóbuszok torlaszolják el az átjárást.

A repülőtereket használhatatlanná tették és minden légitámaszpont megsemmisült. A repülőterek közelében lakó polgárokat felszólítja a rádió, hogy alaktámaszok védelmi csoportokat és szegüljenek ellen az esetleg földreszálló éjtörnyösöknek.

Rendőrfőnök, katonai csoportok, karszalagos és fegyveres civilek. Az egész városkép kísértetiesen hasonlít 1956 októberének Budapestjéhez.

Ujabb civileket szerelnek fel. A szakszervezetek tagjai. Most már nem olyan szigorú a válogatás. Hajnalban körülbelül ötezer párizsi polgár van fegyverben. Rajtuk kívül a rendőrség és csendőrség az egyedüli védelme a városnak. És azok a milliók, akik el vannak szánva, hogy akár fegyvertelenül is, de a végsőkig harcolnak a fasiszta támadók ellen.

A kommunista párt szék házába megyünk. A vezetőik dühöznek. Nem adtak fegyvert nekik és minden felvonulást, tüntetést betiltottak. A pánikhangulatban is ügyel a kormány, hogy ne essen csöbörből vödörbe és hogy senki se süthesse meg a maga kis pecsenyéjét a forradalmi hangulat tüzeinél.

Reggel van

A rádió hangja nyugodt. Egyesek munkába mennek. A szakszervezetek általános sztrájkot hirdetnek, delután öt órákor — egy óra hosszág. Egyelőre.

A legtöbb arcon szinte csalódottság látszik. — Debré találta ki az egész éjtörnyös-históriát — mondja egy tisztviselő. Mások lehurrogják. A hangulat még mindig lázas. Semmi sincs veszve. Talán holnap éjjel lesz a támadás.

Mert a párizsi polgár szereti a cirkuszt és szívesen viszi bőrét is vásárra, hogy egy kis kalandban legyen része. De a hazáját is szereti. A szabadságát is.

Kocsikkal lépésben haladunk végig a népes utcákon. Az Étoile környékén kis csoportok tárgyalják az eseményeket. A rendőrség szét akarja osztani őket. — Az éjjel még jól jött volna a segítségünk — mondja mérgesen egy egyetemista. — Még máskor is jól jöhet — mondja egy másik.

Mikor a rendőr tovább ment, hozzátesszi: — Ha csak nem ellenetek fogunk harcolni. — Nem sok bizalmuk van a rendőrségben, amely erősen fertőzött a szélsőséges tendenciáktól. A párizsi polgár csak katonák szolgálnak. Ez vért...

Felszabadul a haláltábor

Gunskirchen felszabadulásának 16-ik évfordulójára

Irta: Dr. Sugár Gyula

1945 április. Rongy ruhákba burkolt, csontváz-szerű lények támolyognak a gunskircheneri haláltábor sáros udvarán. Bent a barakkokban, rothadó szalmán összezsúfoltan, éhségtől, betegségtől elalélt emberek. Nem lehet tudni: ki él, ki halott?!

Jómagam is közöttük vergődöm a VII. számú barakkban, küzdve küzdök az életben maradásért. Ha keservesen is, de kíváncsiorogok mindennap a szabad levegőre. Az utóbbi napokban már a kijutás is nehezen megy. A halottak elföldelését végző osztag tagjai is betegek, a holttesteket csak a barakk ajtajára viszik, ott rakják halomra. Kijutni a barakkból, csak a holttesteken keresztül lehet.

Élelmezés jóformán semmi. A hús személy részére kiadott kis kenyér szétosztásra érhető igazolommal, többször nincs aki vállalja a feldarabolás háládatlan munkáját.

A több ezer ember részére épült táborban egyetlen mellékhelyiség. Hosszú sor vár bejutásra, pedig a használat perckor van korlátozva, így sokan ujból és ujból beállanak a sor végére. A helyiségen kívüli kísérletezés egyenlő a halállal, a kegyetlen SS fegyver azonnal dörög.

1945 május 2. Havas esőt szítáló hideg szél rázza a gunskircheneri erdő fenyőfáit, helyzetünk egyre keservesebb. Ellentétes hírek kergetik egymást. „Közlednek az amerikai csapatok!” Az őrség parancsnoka utasítást kapott megsemmisítésünkre! „Megölték Hitler!” Merőben közömbösen fogadjuk a híreket, kiölték belőlünk a gondolkodó embert.

Másnap: távolról közeledő, egyre erősödő ágyúdörgés. Talán mégis van remény?! Vagy közeledik a vég?! Negyedikén déltájban aggodalmat és reményt egyaránt magába foglaló kiáltás a barakk ajtajában: „Fiúk! Eltűnt az SS őrség!” A hír felrázza még a félholtakat is. Új erő költözik belénk, egymást támogatva igyekszünk a szabadba, keressük megszokott helyükön az öröket, sehol, senki!

Szabadok vagyunk?? Ezt is megértük? De vajon igaz-e? A távoli főtúvonalról egymást követő tankok tompa dübörgését halljuk, ugyanakkor a tábor raktárai felől vad kiáltások. A mozgásra képes bajtársak felgyújtották az őrség épületét, feltörték az élelmiszer raktárakat, artikuláltnan kiáltással vetették rá magukat a felhalmozott enni-ivalóra, fegyvertelenségükben vandál módon pusztítottak.

Magában bízik. Lelkesedik De Gaulleért, vagy ellene van, népfront-uralmat remél az eseményektől, vagy a jelenlegi rendszer fennmaradásáért imádkozik, de egyet tud: azt a hadsereget amelyet az ő pénzéből szereztek, amelyben az ő fiai szolgálnak, Algériába küldték egy olyan háborúba, amelyhez neki semmi közbe sincs. És ugyanazok, akik ezt tették, ma azt kéri tőle, védje meg a hazát saját hadserege ellen.

A tábornokok csak egyet felejtettek el — mondja egy fiatal ügyvéd a kávéházban, ahová betérünk jól megérdemelt reggeli kávéunkat elfogyasztani. — Fellázították az idegenlégiót és a hivatásos katonákat. De ez csak egy kisebbség. Algériában túlnyomó többségben behívott katonák szolgálnak. Ez vért...

va mindent, ami útjukba került. Leírhatatlan az évek óta tartó elnyomás reakciója.

Most már tudom, hogy szabadok vagyunk, de sűrű is alig van öröm. Tüzet rakunk a tábor udvarán, — végre ezt is lehet — és a máglya magasba törő lángjai mellett melengettük csontváz testünket. Nem megyünk vissza többé a ferges barakkba, reggelig üldögélünk és beszélgetünk a tűz mellett, szétszórt csajlájkainkról, tervezgetünk a szebb és jobb jövőről, a bűnösök bűnhődéséről.

Néhány nap múlva körhízi ágyammal az amerikai vöröskeresztes nővérek csokoládét és nemzetközi lelezőlapot osztanak. Pár sort lehet írni, megvárják a máz vizsik is. Három szót írtam a lapra: „Élek, élek, élek!” és megcímeztem fivéremnek Montevideóba, utca és házszám nélkül. Lapom, pár hónapi utazás után megérkezett. Ez volt a első híradás az ottani magyar zsidók számára olyan ember kezétől aki átélte a szörnyű pusztulást.

A borzalmak megszűnésének 16-ik évfordulójára szunkra különös jelentőséggel bír. A most folyó nagy per igazolja: „Az Isten malmait lassan öröklék!” de azért folyton-folyvást öröklék és meg van a remény, hogy előbb-utóbb sor kerül mindenkire.

Néhány nemesi p... meny az... A múlt napján 12 érkezett lenlétében ren Káj... „Angyal... „Angeles... kat jelent izraeli e gyakori tak az ut ez a most kedik a t angelesi ugyanis a ború egyil legdicőség nek a he ka'llanban számára, még nem mint az a nek Slom

KANAAN szeletelhető lágy sajtok

friss pasztörizált tejből

TNUVA

A már elm gyobb ellen lának ez a varja a kó kat és azo hogy a kü kat és val gyekezzen veinek meghódítan is komoly is azokban szölag eller tókának b tókával szo ortodox k házközség legutóbbi v latsásokon részt és pe hívók, a M sai, az ugy lenek és vég ták listája. számlálták kiderült, ho ba jelöltek több szavaz vezetőjükre

A Irja: D

Az Bo botrány, tonai felv akció és méretű e ebben a l ban majd ténnek nem kerü lagsajtó e si címekl tükörzik fantasztii világot. I

I me, rény nemi p meny az... A múlt napján 12 érkezett lenlétében ren Káj... „Angyal... „Angeles... kat jelent izraeli e gyakori tak az ut ez a most kedik a t angelesi ugyanis a ború egyil legdicőség nek a he ka'llanban számára, még nem mint az a nek Slom

Néha mánys n ben lebilli gü helyszí zott el a házból, ah fessor és fiatal leá ták meg, s ez életnek... Most a kórház lét osztályt m mütétek ket eddig felelő mó az ország A három mütőcsopo a johann szivésbése aki Délaft óta bevez tette a r lást és m pal ezelőtt főmunkatá a jeruzsá vosi fakult je, aki az l ban képezt a legujabb és már hó sven müté

A már elm gyobb ellen lának ez a varja a kó kat és azo hogy a kü kat és val gyekezzen veinek meghódítan is komoly is azokban szölag eller tókának b tókával szo ortodox k házközség legutóbbi v latsásokon részt és pe hívók, a M sai, az ugy lenek és vég ták listája. számlálták kiderült, ho ba jelöltek több szavaz vezetőjükre

A VILÁG TÜKRE

Irja: Diamant Elemér

Mi ujság Izráelben?

Az Eichmann-per, a Beer-féle kémkedési botrány, a jeruzsálemi katonai felvonulás elleni UNO akció és más nemzetközi méretű események mellett ebben a kicsiny országunkban majdnem naponta történnek dolgok, amelyek nem kerülnek ugyan a világsajtó első oldalára óriási címekkel, mégis visszautkrözik a mai zaklatott, fantasztikusan bonyolult világot. Ezek az apró ese-

mények többnyire elsikkadnak a napi szenzációk szédületes áradatában, holott gyakran legalább ugyanolyan érdekesek és ki tudja, milyen elkövetkezendő nemzetközi események csiráját jelentik. Vagy ha meg is maradnak a maguk eredeti, szerény keretei között, számunkra mindenképpen érdekesek, mert a mi itteni világunk egy-egy szerves részét tükröztetik vissza.

A faludzsai katlanban

Ime, egy egészen szerény és mégis történelmi perspektívájú esemény az elmúlt napokból. A múlt hét valamelyik napján 120 Los-Angelesből érkezett zsidó zarándok jelenlétében ültették el a Kezelen Kájemet földjén az „Angyalok erdejét” (Los Angeles spanyolul angyalokat jelent). Külföldi zsidók izráeli erdőültetési elég gyakori eseményekké váltak az utóbbi években. De ez a mostani mégis kiemelkedik a többi közül. A los-angelesi zsidók erdejét ugyanis a függetlenségi háború egyik legnehezebb és legdicsőségesebb ütköztetékén a helyén, a faludzsai katlanban ültették el. Azok számára, akik 1948-ban még nem voltak itt, valamint az amerikai vendégeknek Slomo Goren ezredes,

a hadsereg főbírja magyarázta meg a hely és a helyzet jelentőségét:

— Ezen a helyen, ahol most az erdőt ültettük el, találkoztam 13 évvel ezelőtt Egyiptom mai urával, Abdull Nasszer ezredessel, aki akkor körül volt zárva a faludzsai „százkban” és engedélyt kaptam tőle az el-estett izráeli katonák holttesteinél összeszedésére. Goren ezredes elbeszélését talán még ki lehet egészíteni a történet folytatásával, hogy néhány nappal később viszont az izráeli hadsereg engedte meg a körülzárt egyiptomi zászlóaljnak és parancsnokának, Nasszer ezredesnek, hogy teljes fegyverzetének megtartásával katonai tiszteletadás mellett, bántatlanul elvonuljon Gáza irányában.

Nyitott szívűtétek

Néhány nappal ezelőtt a Kol Jisráel tudományos műsorának keretében lebíncselő érdekességi helyszíni közvetítés hangzott el a tel-hásonméri kórházban, ahol Rappaport professzor és munkatársai egy fiatal leány szívét operálták meg, hogy megmentsék az életnek.

Most a haifai Rambam kórház létesített különleges osztályt szív- és mellkas-műtétek számára, amelyeket eddig nem tudtak megfelelő módon végrehajtani az ország északi részében. A három szakorvosból álló műtőcsoport élén dr. Adler, a johannesburgi egyetem szívsebészeti szakudósa áll, aki Dél-Afrikában már 1957 óta bevezette és kifejlesztette a nyitott szíveperárást és mintegy két hónapja ezelőtt alijjázott. Egyik főmunkatársa dr. Abuhav, a jeruzsálemi egyetem orvosi fakultásának végzettje, aki az Egyesült Államokban képezte ki magát erre a legújabb sebészeti ágra és már hónapok óta csinál ilyen műtéteket a Rambam-

kórházban. A csoport harmadik tagja dr. Reiss, aki ugyanakkor az Egyesült Államokban képezte ki magát hat éven keresztül a szívbetegségek diagnosztizálásában. Ez a hármas együttes fogja sebészeti beavatkozásokkal kezelni azokat a különleges szívbetegségeket, amelyek eddig reményteleneknek nyilvánítottak az orvosok.

Mint például a tel-hásonméri kislány esetét, akinek felnyitott szívét két új nyílást tárogott a két felsőkamra között ami életveszélyes zavarokat okozott a vérkeringésében. A rádióban közvetített műtét során a részt selyemzárral bevarrták, a felvágott szívet kapcsokkal ismét összeillesztették és az elfürészelt bordákat bekötötték. A műtét után Rappaport professzor kijelentette, hogy a megoperált páciens tökéletesen egészséges lesz és valószínűleg be fogják sorozni katonának, ahol a legmegteretőbb gyakorlatok elvégzésére lesz képes, mint bárki más.

A nazáreti egyházközség választásai

A marxista világnézet elméletben a legnagyobb ellenzője minden valóságnak ez azonban nem zárja a kommunista pártokat és azok vezetőit abban, hogy a különböző egyházakat és vallási közületeket legyekezzenek a maguk híveinek behatolatlanságát meghódítani, vagy legalább is komoly befolyást szerezni azokban. Ennek a — látványlag ellentmondó — taktikának beszédes bizonyítékával szolgál a nazáreti ortodox keresztény egyházközség előjáróságának legutóbbi választása. A választásokon négy lista vett részt és pedig: a vallásos hívők, a Mápaj szimpatizánjai, az úgynevezett függetlenek és végül a kommunizmus híveinek. Amikor összeállították a szavazatok, kiderült, hogy a kommunista jelöltek kapták a legtöbb szavazatot és a listavezetőjükre a 700 szavazó

közül 545 adta le a szavazatát. Ezen az alapon a kommunisták 8 mandátumhoz jutottak a 35 tagú választóságban, míg az általuk támogatott „független csoport” (amelynek jelentős része a kommunistákkal rokonszenvez, főleg nacionalista okokból) 15 mandátumot kapott az egyházközség új előjáróságában.

A nazáreti görögkeleti egyházközségnek, mintegy 7000 tagja van, de csak 1500 férfi rendelkezik szavazati joggal. A 35 tagú előjáróságot 64 jelölt közül kellett megválasztani, — de a választásokon csak 700 szavazó vett részt. A kommunisták és függetlenek közötti együttműködés legbeszédesebb bizonyítéka az, hogy mind a két listán sok azonos jelölt szerepelt, vagyis azoknak a neve, akiket mindenáron be akartak juttatni az előjáróságba. Ez a testület fogja rövidide-

sen megválasztani az egyházközség tiszkarát, amely az egyházi vagyont kezeli, az iskolák és a templomok ügyeit intézi. Tekintettel arra, hogy a szövetség „független csoport” és a kommunisták 23 helyvel rendelkeznek, vagyis többséggel bírnak az előjáróságban, nyilvánvaló, hogy a nazáreti ortodox — görögkeleti egyház élete és vagyona, papjai és tanítói fellett a marxista tábor fog rendelkezni, amely nemkülönösen lojális Izráel állama és kormányzata iránt.

Az izráeli brómexport

A holttengeri kálisómvizek egyik alosztálya a brómium, amelynek készítményeit főként benzín finomításához és mezőgazdasági célokra használják. A most közzétett adatok szerint Izráel 1960-ban első helyre került a világ brómexportőrjei között és megelőzte az Egyesült Államokat, Angliát és a Szovjetuniót is. Az erkölcsi elég tétel mellett, amit ez a megtisztelő helyezés jelent számunkra, a brómium nem megvetendő gazdasági fontossággal is bír. A tavalyi külföldre eladott különféle brómvegyületek mennyisége 6500 tonna volt és az érte kapott összeg 68 százaléka ugynevezett többletérték, vagyis tiszta devizabevétel (a kiutalásához szükséges külföldi valuta leszámlálásával). Az exportált áruért a szállítási és vámköltségekkel együtt 3,5 millió dollárt kapott Izráel. Ez az eredmény annál figyelemreméltóbb, miután a holttengeri brómiumot egyetlen év alatt megháromszorozta az eladásait a világ minden részében és ennek folytán a termelését is nagymértékben kibővített.

Szüleési segély

Május elsejével új rend lépett életbe a szüleési segélyek terén. Mint ismeretes, eddig minden szülnő, aki igényt tartott rá, 40 font segélyt kapott a nemzeti társadalombiztosítói intézettől babakelengyélre és a szüleési kapcsolatos különkiadások fedezésére. Kiderült azonban, hogy a lakosság egyes rétegeinél a pénz egyébre költik el, más körökben pedig a 40 font nem fedezi az indokolatlanul felfokozott szükségleteket. Erre való tekintettel a Kupát Cholim anya- és csecsemőfelügyeleti osztálya, valamint a társadalombiztosítói intézet elhatározta, hogy május elsejétől természetben folyósítja a szüleési segélyt, vagyis a 40 font helyett a szülnők megfelelő kellekéből összeállított csomagot kapnak.

Azok a nők, akik most szülnék először, plasztik fűrdőkádát, flaneltakarókat, lepedőket, szurkosvásznat, pelenkákat, ruhácskákat és egyéb holmit kapnak. A második, vagy harmadik, stb. gyermek születésénél körülbelül hasonló tartalmú csomagot adnak a szülnőnek, a mindenkor szükséglet szerinti változtatásokkal. Minden esetben a csomag értéke legalább 40 font, de rendszerint több.

Egyelőre az új rendszer csak azoknál a nőknél lép életbe, akik a Kupát Cholim kórházában szülnék és különben is kísérleti jellegű bir. Ha beválik, ki fogják terjeszteni minden szülnőre, akinek szüleési segélyjogosultsága van.

LÁG BÁOMER

Csillagfi vagy Hazugfi

Régt dicsőség feltündöklése, új dicsőség, a régi-nek igazolása. Volt idő, amikorra már kételkedtünk benne, de 13 évvel ezelőtt a hitünk újra megerősödött, hittünk szilárdan a régi-
ben, mert az új ott folyt le a szemünk láttára és ez igazolta a régít is.

A szabadság forgott kockán mindkét ízben, akkor is és most is, tizenhárom esztendeje. Mennyi hasonlatosság az akkori és a mostani idők között! Egy veszített háború, a nép nagyjai római cirkuszok oroszlanjainak martaléka lett, hőseinek nagy része idegen rabságban sanyálódott, akik megmaradtak az otthonukban, a római iga alatt roskadoztak. Ugyancsak így volt most is. Amalék a népek egy harmadát kiirtotta, a többi ezer sebből vérezve, a nagy világon a gyűlölet tengerében szétszórvta.

Róma és Berlin, Hadriánus és Hitler! Hadriánus látszólag jót akart. Újjá akarta építeni a várost, a Templomot. Igen ám, de új névvel, Jeruzsálem helyett Elia Capitolina, az új templom ne az Egyetlen-egynek, hanem Zeusnak és Jupiternek szóljon.

Ezt a nemzet nem tűrhetheti, ez ellen fel kell lázadni! Hogy az ilyen merész vállalkozásba a nemzet belepusztulhat, nem baj, szabadság nélkül úgy se élhet az élet. Hadd jöjjön hát, aminek jönni kell.

De ki álljon a nemzet élére? Hol vannak már a Makkabeusok, hol van a gus-chálávi Jochánán, Simon bár Gijorá, Elázár ben Simon és a többi?! Nem baj, majd csak akad valaki. És akadt is. Ismeretlen ember. Csillagfinek nevezik, Bár-Kochbá. Ez jó név, ez biztató. A csillagfi az égen is segítene majd. De az se biztos, hogy így hívták, talán csak később neveztek el annak, amidőn hihetetlen győzelmeit aratta.

De akárhogy is hívják, az a fontos, hogy vállalja, hogy a nemzet élére áll. Nem mindenki merné a nagy katasztrófa után. Még hatvan év se múltott el azóta, amely a zsidó állam pusztulását eredményezte, a nép sebei még be sem hegedtek. Ő meri, mert a nagy mester, rabbi Akivá is mellé állott. Ver-se is talált rá a Szentírásból, ami a nevéhez párosul. *Darách kocháv mé-Jákov*, csillag tűnik fel Jákobból. A csillag tűndöklő uralkodót jelent, a mint az a következő mondatból világosan kitűnik. Csillag, Megváltó, Messias! Rabbi Akivá mondja. Hogy a többi mit mond, az nem fontos! Bár-Kochbá, Hazugfi! — annak csufolják. De ki hallgat rájuk? Rabbi Akivá csak jobban tudja! Ő a nép közül való, ha tudós is, ő pásztor ember volt, ő jobban érzi a nép, a nemzet baját.

Még a Talmud és a Midrás, amelyek nem rokonszenveztek vele különösebben, csodákat mesélnék az erejéről, hősiességéről. Egy parittyakövel egy egész csapatot le tudott teríteni! Persze, megértjük mi a Talmudot, a Midrást is, hogy Bár-Kochbá nem volt kedvükre való. Túlságosan katonai volt ahhoz, hogy Messiasnak lehetett volna nézni. Már például az is, hogy a hadseregében csak olyan katonát akart felvenni, aki vitézsége, bátorsága jelelül, hajlandó volt az újját megcsontkítani. Hát ez bizony kegyetlen dolog, nem Istennek tetsző cselekedet. De viszont, az ellenség hatalmas volt, akármilyen anyámasszony katonával nem lehetett olyan győzelmet kivívni, mint aminőt ő ezekkel a csonkajjú hősökkel kivívott.

Irta: Löwenkopf Kálmán

Az is baj lehetett, hogy nem Dávid nemzetségéből származott, már pedig a Messias csak belőle sarjadhathat. De ha rabbi Akivá ezt nem kutagatta, a népek így is jó volt, az a fontos, hogy a szabadságot kivívta.

Érdekes, hogy éppen keresztény források arról is tudnak, hogy csodákat művelt, tüzet tudott okádni a száján, amit Klausner úgy magyaráz, hogy kiváló szónok lehetett és azáltal tudott hatni a népre, a katonáira és talán magára rabbi Akivára is.

Az Agadá azt is tudni véli, hogy káromló szavakat mondott az Isten ellen. Azt mondta volna, hogy nem kívánja az Isten segítségét, a támogatását, csupán arra kéri, hogy az ellenséget ne segítse, a többi bizza csak a saját maguk erejére.

Hát bizony ezek csúnya, kihívó szavak. De úgy véljük, ez a legenda is csak akkor keletkezett, amidőn a nagy birok, a hősi küzdelem már véget ért és az égiek valóban Róma mellé szegődtek, akkor már könynyű volt a halott oroszlanba belerúgni, valamint a Csillag Fiából — Hazugfi csinálni.

Róma se igen dicsekedhetett ezzel a győzelemmel, amelyet Bár-Kochbá felett aratott. Ráv Akivá nem tévedett, amidőn Bár-Kochbát Megváltónak hitte. Az is lett volna a kétézer éves galut már az elején befejeződik, ha előre nem látott bajok fel nem merültek volna, ha belső ellenségek nem gyengítették volna a nemzet testét.

Ebből a belső ellenségből aztán akadt bőven és vele nehezebb volt megküzdeni, ellenük védekezni, mint a hatalmas római birodalommal, mert ezek beleették magukat a nemzet testébe és rágták, mint a féreg.

Az első voltak a somroniták, akik irigy szemmel nézték a Gerizim-hegyi templom rovására a jeruzsálemi Szentély feltámadását. De az új zsidó szekta is ellenségesen tekintett Bár-Kochbára, rabbi Akivá Messiasa felé. Szerintük a Messias már megjött, Jésva személyében és a Bár-Kochbá győzelme esetén az új hit már csirájában megfulladt volna, még mielőtt világhódító útjára elindult volna. Ez nem csupán feltevés, ez tény. Keresztény történetírók feljegyezték, hogy Bár-Kochbá súlyos büntetéssel sújtotta azokat a zsidó-keresztényeket, akik nem akartak részt venni a felszabadító háborúban (Klausner). Hogy az új szekta a rómaiakkal való békét hirdette, azt magától a vallásalapító szájából is tudjuk, aki azt

mondta: „Adjuk meg a császárnak, ami a császáré.” Az ilyen megalá-
zó szavak nemigen lekesztették a zsidó-keresztényeket a harcra.

Baj volt a zsidó tudóskal is. A Messias őt másképpen képzeltek, szerénynek, jámbornak, istenfőlőnek, a szent Tanban való búvárkodónak, tőle egyebet vártak. Hogy mondta-e Bár-Kochbá a fent idézett káromló szavakat, vagy nem, ettől eltekintve is Bár-Kochbá a tudósok szemében nagyon is világi volt, kemény katona, akit nehéz volt Messiasnak megtenni és ahelyett, hogy a tudósok a rómaiak ellen hegyezték volna a nyilakat, rabbi Akivába döfködtek. Messias, megváltás, hol van még az? Fű nő már a te sírodon, Akivá és a Messias még mindig nem jön!

Hát bizony, az emberek az ilyen szót is meghallgatják, mégha kisebb ember is, mint rabbi Akivá, olyan, aki a nyomába se léphet. Az ilyen szó beleeszi magát az ember lelkébe, rágja, mint a szű és az ilyen harcokkal, akit ilyen biztatásokkal becsatoltak a harc mezejére, nem lehet a hatalmas római birodalom ellen győzni.

Rabbi Akivá tévedhetett hát, csalódott volna a Messiasban?! Szó sincs róla! Csak ezekre a belső ellenségekre nem számított. Ő azt hitte, hogy mindenki úgy szereti a hazát, a szabadságot, mint ő, mindenkit úgy nyom a római iga, mint őt, ha nem is a testét, a lelkét.

Ezek a kisérő jelenségek, ezek a kelevények a nemzet testén a mostani felszabadító háborúban is jelentkeztek, különösen pedig utána, de szerencsére olyan csekély volt ez a csoport, hogy a győzelem náluk nélkül is bekövetkezett és minden acsakordó suik azóta is hiábaválo.

Milyen érdekes, milyen isteni útmutatás, hogy ennek a korszaknak olyan értékes dokumentumai éppen most kerültek napfényre, most, Izráel feltámadásának tizenharmadik évében.

A Midrás meséli, hogy amidőn egy kuteus (somroni) elvitte Bár-Kochbá fejét Hadriánus császárnak azt állítván, hogy ő ölte meg, nem hitte, ember kéz ennek a zsidó hősnak az életét nem oltathatta ki. Hadriánusnak igaza volt, Bár-Kochbát ember nem ölthette meg. Bár-Kochbá még a mai napig is él, a szelleme él. Itt van közöttünk. Itt volt tizenhárom évvel ezelőtt is. Mert most, jelentéktelen kivétellel, egy-séges volt a nép. Tudósok és tudatlanok, rabbaniták, karaiták, somroniták, áskénázók és szefárdok, mind együtt voltak. A szabadság szelleme egyesítette őket. És győztünk. Akivá meg imádkozva, majd meg mosolygva nézte a győzelmünket az égből.

A choloni HOH műsoros estje a Világkongresszus delegátusai tiszteletére

A Magyar Zsidók Világkongresszusának záróaktusa Cholonban zajlott le, ahol a HOH sznif nagysikerű műsoros búcsúestet rendezett a delegátusok tiszteletére.

Danziger városi főmérnök ünnepi megnyitja után Pinchász Ejlion, Cholon polgármestere beszédében kihangsúlyozta, hogy a Magyar Zsidók Világkongresszusa egybeesik a szépen fejlődő Cholon város 25 éves jubileumával. Dr. Rosenblum Manó főrabbi után Dávid Freilichmann, a Hisztad-rut főtitkára, majd Gellért Ernő, a HOH sznif elnöke szóltak fel. Dr. Görög Fri-gyes, Nánási Miklós, Du-

schinszky Jenő főrabbi, Sunshine Oszkár és Spiegel Jehuda, a HOH országos elnöke, méltatták a kongresszus jelentőségét.

Hammer Mose, Zucker-mann Pinchász, Danziger Judit hegedűvirtuózok, Norman-dijas fiatal művészek — Fehér Ilona tanítványai, — valamint Dán Sosana csellókonzertje, Székely Sosanna és Shvooren Mordecháj énekesszámai viharos tapsra ragadtatták a közönséget. Ruth Menzie zongoraművész nő kisérte valamennyiüket, finom aláfestéssel.

ALEXANDER PARDY VISSZATÉR

Írta:
Theodor Glasscheib
REGÉNY

38

— Ez akkor jött, amikor éppen Berlinben voltam. Talán meséltem már, hogy a drezdai operánál korrepetitóri állást ajánlottak fel nekem. Jó állás lett volna, nagy fizetéssel és hosszú gondolkodás után úgy döntöttem, hogy elfogadom. Hitler ellenére is. Hiszen — morfondiroztam magamban — művészet az művészet, semmi köze a politikához. De váratlanul meghívták kaptam Drezdából Fritz Buschtól. Kért, hogy sürgősen keressék fel. Fritz Buschtól egy levél nem mindennapi dolog. Persze, nyomban hozzá utaztam. Barátságosan fogadott és a tárgyra tért: Igen — mondta — nagy dolog volna ez az állás, de tudom-e, hogy ki volt az előző és miért bocsátották el. — Weissmann — válaszoltam — de többet nem tudok. — Nos — folytatta Fritz Busch — csak azért kellett mennie, mert zsidó. Hosszan, merően nézett rám és én máris döntöttem: — Busch úr — mondtam — nem fogadom el az állást, nagyon köszönöm a felvilágosítást. — Látad volna, milyen elégedett volt. Aztán panaszkodni kezdett, hogy már neki is megkeserítik az életét a náci. Nem tudja meddig maradhat Drezdában. Talán kénytelen lesz külföldre utazni. És ha majd én is kikerültem a nagyvilágba, szívesen segít majd nekem.

Alexander sötét arccal hallgatta a barátját. Arca valósággal eltűnt a szivarfüst felhői mögött.

— Most már megértem, miért kérdezősködtél, hogy mennyi pénzem van külföldön.

— Alexander, aki látta őket masirozni és hallotta éneküket: „Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt...”, az nem kételkedhetik abban, hogy gonosz idők következnek.

— És mégsem hiszek ebben — mondott ellent Alexander. — Ez a szögletes, cakos masirozás, ez a vak halálfigyelem tipikusan porosz valami, aminek nem lehet jövője a porosz határokon kívül. A hanyag, könnyelmű osztrák népet nem lehet megnyerni ehhez a komédiához.

— Nem tudom — válaszolta szkeptikusan Richter. — Kalandor, gazember, csirkefogó bőven akad közöttünk is és számokban sincs hiány. Nézd Karl Augustot. Az ilyenekből rekrutálódik a náci hadsereg.

— Karl August — sóhajtott fel Alexander. — Ha nem robbantják szét az osztrák-magyar monarchiát, úgy még ma is a beckinghauseni birtokon ül és valószínűleg kitűnő gazda, családapa. Persze, most elégedetlen hivatalnok, aki mindenért az uralkodó rezsimet teszi felelőssé és megfélemlít arra, hogy a háború után nem akart szakmát tanulni és minden baja-gondja tulajdonképpen ebből ered.

Richter felbeszakította:

— A nácioknak pedig éppen az ilyenek kellenek. Az előkelő származású elégedetlenek és türelmetlenek, akik, ha a párthoz csatlakoznak, kitűnő reklámot jelentenek. A nemese nagy vonzerőt gyakorolnak az egyszerű kispolgárokra, mert azok így gondolkoznak: ha az arisztokratának jó a nacionalszocializmus, úgy bizonyosan van valami benne.

— Karl August régen volt nálunk — jegyezte meg Alexander. — Karácsony óta nem jelentkezik.

— Persze, hogy nem. Nincs ideje, ünnepeknél kell a nagy győzelmeket és éppen azokra tekintettel korlátozza a veled való kapcsolatát.

— Ezt nem hiszem. Igaz, nagy számár, de egyébként rendes fickó.

— En vizont azt tanácsolom neked, ne építs az ő rendességére. Mert — bocsáss meg — én a sógorodat nagy csirkefogónak ismertem meg. Ezt meg is mondtam a szemébe. Nem is értem, két testvér, mint Dorothy és Karl August, hogyan lehetnek ennyire eltérő jelleműek?

Alexander még mindig védte a sógorát.

— Karl August nem gonosz ember. Mindenesetre hiányzik neki a nő, aki irányítsa. Ezért engedett idegen, külső befolyásoknak.

— Meggyőződése szerint a bajoknak a zsidók az okozói — mondta Richter. — Ez a felfogás egyszer még katasztrófába sodorhatja az ausztriai zsidókat is.

— A magam részéről nem osztom ezt a véleményét. Eppen olyan osztrák állampolgár vagyok, mint más. Jogaimat, azt hiszem, ki is érdemeltem.

— Ezt egyetlen becsületes ember sem fogja vitatni. De a nácioknak nem számít a te arany vitézségi érdemed, előtűntek te csak közönséges zsidó vagy és semmi több! — kiáltotta Richter.

Alexander elnyomta a cigarettáját, ajkára harapott és mélyen hallgatott. A kis szobában nyomasztó csend volt. Richter megtöltötte a poharát és Alexander is kínálta, de ő elutasította. Felállott és az ablakhoz lépett. Kint fekete éjszaka volt. Az ismert fények a Kahlenberggről, a Nussberggről és Kobenzgről reszkette lebegtek a hegyek felett. Lenn fektűt a város, Bécs. Hirtelen észébe jutott, hogy Dorothy egyszer azt mondta neki:

— Nézd, Alexander, ez a te városod, itt lettél festő és művész.

„Az én városom” — gondolta Alexander és hirtelen megfordult. Odalépett Richterhez és vállára tette a kezét:

— Julius — mondta —, ha egyszer elhagyni kényszerülnek ezt a várost, azt hiszem, soha többé nem tudnék alkotni.

2.

Ausztria, a keresztény szövetségi állam elzárta határait a nacionalszocialisták elől. Dolfuss kancellár energikus álláspontja helyreállította, ami feszültté tette az ország kapcsolatát Hitler kormányával. Csak nehezen adtak beutazási engedélyt németeknek. Dolfuss nyíltan hadat üzent a régi osztrák alattvalónak, Hitler Adolfnak. A kancellár erős szövetségese a katolikus egyház volt. Dolfuss a bécsi parlamentben óriási taps mellett jelentette ki: „A katolikus Ausztriában nincsen helye nacionalszocializmusnak”. És megkezdte a harcot. Az összes állami hivatalokból elbocsátották az Edelweiss tagjait. Könyörtelenül jártak el a legmagasabb állásban lévő náciakkal is. Az egyetem két tudományi professzorát nyugdíjazták. Több magasállású bírót jelentéktelen állásokba helyeztek át. Különösen szigorú volt a tisztogatás a közoktatásügyi minisztériumban. A nyugdíjazottak között első helyen szerepelt dr. Werba osztályfőnök. Hasonlóképpen az utcára került Werba jobbkeze, Karl August von Beckingen is. 1933 nyara volt.

Alexander családja már a nyári szabadságra készült. Ezúttal kis csendes falut kerestek, távol a zajos fürdőhelyektől. Elkerülték a wörthi-tót, Ischt.

— Vidékre akarok menni — mondta Alexander. — ahol nem kell adni az eleganciára, csak a mezőre, a napra vágyom.

— És mert Richter is velük akart menni, már pedig a próbák miatt nem távolodhatott el túlságosan Bécsből, Vöslau és Baden között egy kis falu mellett döntöttek, mely a szőlőföldek között terült el. A falu határán az utolsó házat bérelte ki Alexander, közvetlenül az erdő szélén, Sooss volt a falu neve.

Közvetlenül az indulás előtt Tappeiner jelentkezett a Schafbergen. A professzor nagyon megöregedett és a meredek út a villamosmegállótól a házig nagyon nehezebbé esett. Ezüstnyelű botjára támaszkodott, amit az utolsó karácsony estén Dorothy ajándékozott neki. Időnként megállt az úton, hogy lélegzethez jusson. Amikor észrevette a házat, elégedetten bólintott. Jó kezébe került ez a rokon ház. Alexander Pardon kívül már nem volt bizalmas barátja, volt tanítványát fenntartás nélkül szerette. Deltájt érkezett fel. Dorothy nagy örömmel fogadta és nyomban borral kínálta. A professzor letörölve izzadó homlokát, aztán elővett zsebéből egy zacskó cukorkát, amit Evelyne részére hozott.

— Mikor jön Alexander? — kérdezte.

— Hamarosan itt lesz — mondta Dorothy. — Majd együtt ebédelünk.

Amikor már mindenki az asztalnál ült, Tappeiner elkezdte:

— Látja, Dorothy asszony, én az évtizedek alatt sokezer gyereket tanítottam meg rajzolni. De csak egyetlenegy maradt hű hozzám, a maga férje.

Megtörölte műbajuszát, amely hibás ajkát fedte. A műbajusz most már nagyon feltűnő volt, mert barna színe elütött megöszült hajától.

— Fontos ügyben jöttem — mondta. — A minisztériumból elbocsátották Werbát.

Alexander és Dorothy nyomban Karl Augustra gondolták.

— Thalheim magához hívatott — folytatta Tappeiner — és elmondta nekem, mire jöttem rá Werbátávazása után? Alexander kinevezését annakidején Werba akadályozta meg, az aktát félretette és utólag a fiókjában megtalálták. Thalheim most azt kérdezte tőlem, vajon Alexandert érdekli-e még az akadémiai tanárrá való kinevezés. Látogatásomnak az a célja, hogy öntől feleletet kapjak.

Alexander összepillantott Dorothyval és aztán habozás nélkül válaszolta:

— Tanár úr, köszönöm a fáradságát. Tanári kinevezésemet az akadémia szívesen elfogadom és nagy kitüntetésnek veszem.

De Alexander a jó hírből nemcsak művészetének, tehetségének elismerését látta, de egyben vigaszt és cáfalatot is vélt kapni a Richter által oly sötétre festett jövővel kapcsolatos aggályaira. Igen, ez a törpenövésű Dolfuss kancellár, úgy látszik, tudja mit akar és mit kell tennie, hogy eltíporja a ragadozó sárkányt.

Most már még nagyobb örömmel készült a szabadságra és elhatározta, csak a pihenésnek szenteli magát, két hónapig át kezébe se veszi a palettát.

A kis soossi házban kényelmesen berendezkedtek. Evelyne volt a legboldogabb. Mint egy színes pillangó csapongott egész nap a kertben. Meztelb szaladgált és melegen itta a frissen fejt tehéntejet.

Délelőttöként mind az erdőbe mentek epret szedni, majd leheveredtek a napos tisztásokon és énekeltek, amíg csak be nem rekedtek.

Minden vasárnap délelőtt templomba ment a család, de Alexander nélkül. Ő a misék helyett a közeli strandfürdőt választotta, amit Dorothy megértett, de Evelyne nem. A kislány gyakran sírva követelte apját a templomban, választ azonban nem kapott senkitől. Richter is részt vett az istentiszteleteken, sőt, egy ünnepnapon a plébános felhatalmazásával az orgonán is játszott. A faluban

híre ment, hogy hívatásos művész van jelen és a parasztok nagy tömegben gyűltek össze. A pap kihasználta ezt a ritka alkalmat és súlyos szavakkal figyelmeztette a népet:

— Testvérek, mint minden időben, most is akadnak hamis proféták, akik veszélyes tanokat hirdetnek. De meg vagyon írva: „Gyors pusztulásba sodorják magukat.” Jaj azoknak, aki a hamis proféták híveiül szegődnek. Előbb, vagy utóbb, ők is a szakadékba fognak zuhanni. „E jelben győzni fogsz” — mondja vallásunk parancsa. De ez a jel a kereszt és nem a horogkereszt, melyre testvéreink Németországban felesküdték. Ne hagyjátok magatokat félrevezetni, maradjatok hűek az Ujszövetség parancsaihoz, amiket Istennek fia hirdetett meg. Térdeljétek most le és imádkozzatok német testvéreitek üdvéért, hogy lelkük megvilágosodjék és térjenek vissza az egyetlen, az igazi erkölcsöz.

*

Amikor Alexander visszatért a Schafbergre, postájában levelet talált, amely a Szépművészeti Akadémiára tanárként való kinevezéséről értesítette. Ugyanakkor Richter is hízelgő levelet kapott a bécsi filharmonikus zenekar igazgatójától; kérték, vállalja el a népi koncertek vezénylését.

— Fejlődünk, együtt haladunk felfelé — jegyezte meg jólesőn barátjának Alexander.

Ugy esett, hogy Richter éppen azon az estén vezényelte először a filharmonikusokat, amikor Alexander Pardy tartotta első előadását a festészeti akadémia katedróján. Izgatottan állott az emelvényen, lámpaláza volt. Az első percekben a fiatal hallgatók között egyetlen arcot sem tudott megkülönböztetni. De aztán — saját hangját hallva — megnyugodott. Minél jobban előrehaladt az előadásban, annál biztosabbnak érezte magát. Most már élesen látta az egyes tanítványok arcát, sőt figyelni kezdte, vajon megtalálja-e rajtuk a feszült érdeklődés jelét. Amikor a modern festészetről kezdett el beszélni, a fiatal festő-növendékek felkapták a fejüket.

— Hölgyeim és uraim, nem tartozom azok közé, akik elutasítják a modernizmust, de nem is vagyok ennek az irányzatnak a híve. A modern festők között legnagyobb része utánozó, több a sarlatán, mint igazi művész. Többet beszélnek és írnak, mint amennyit festenek. Nem követhetem azokat, akik egy szemmel, két orral és grimasszal festik portréikat, azokat se, akik körökkel, három- és négyszögekkel ábrázolnak egy tavaszi tájat. Kérem, önkök se higgyenek nekik. A művészet alapja az igazság, amit semmi se helyettesíthet.

Ezzel be is fejezte előadását. Lelépett a pódiumról és igyekezett úgy viselkedni, amint azt tanáraitól valaha látta.

Hazamenet azon töprengett, vajon milyen benyomást kelthetett a hallgatókban? Visszaemlékezett első akadémiai órájára, amelyet Jäger professzor adott. Azóta húsz esztendő telt el és már alig maradtak tudatában világos szavak, vagy képek. Akadémiai életéből egyetlen alak emelkedett ki: Hans Steinschneider és az anyja, aki a szeretője volt egyetlen délután. Hans egy galíciai tömegsírban aludta örök álmát. Steinschneider már hatvan éves öregasszony volt, aki az évek dülását az arcán püderrel és festékekkel hiába próbálta kendőzni. Utoljára nyári szabadsága előtt találkozott vele egy bécsi utcán.

Ezek a gondolatok és emlékek töltötték el, miközben a meredek úton schafbergi háza felé haladt. Ajtaján ott csillogott a réztábla: Prof. Alexander Pardy. Tizenöt éve már, hogy Vinzenz kiszegte. Annakidején még csak gimnáziumi professzor volt, most már a Szépművészeti Akadémian tanít. Elégedetten nézte a házat, mely ápolt kertben fektűt. Boldog nyugalmat és biztonságot érzett e pillanatban. Akármilyen jöjjön, ide fog menekülni, mindig itt fog lakni ebben a kis házban.

3.

Alexander már tizenöt éve lakott a Schafbergen és most fordult elő először, hogy Karl August nem jött el karácsonyestére. Dorothy két héttel az ünnep előtt levelet írt a bátyjának és mert nem válaszolt, elküldte a lakására Vinzenzt. Kiderült, hogy Karl August felmondta a szobáját és december elsején új cím hátrahagyása nélkül eltávozott.

Előbb a rendőrséghez akartak fordulni. Dorothy tudta, hogy az anyja, akit a jövő hétre vártak, ragaszkodik fia jelenlétéhez a karácsonyfa alatt. De a rejtély váratlanul megoldódott. Berlin-Steiglitzből levél érkezett Karl Augusttól. A borítékban horogkeresztes bélyegzőt látott. Alexander hosszan tartotta a kezében a levelet, mielőtt felbontatlanul Dorothy toalettszalkájára helyezte volna.

— Bátyád írt neked — mondotta — én most a városba megyek.

— Mit ír Karl August?

— Neked van címezed, majd elolvasod.

— Szamárság, felnyithatad volna, eddig nem voltak titkok közöttünk.

— De talán valami olyasmit ír, amit nekem nem szabad megtudnom.

(Polytatása csütörtökön.)

Eic
a tö
Felasatta
csont

A kelet
tömeges k
ságok ny
tése és a
nak depu
Eichmann
előtti ülés
jában.
A tárgy
Servatius
hogy ellen
hétfőn del
tanuvallón
sát, mint
„nem tar

A védőn
ban Haus
fejtette,
gyilkosság
náci által
sét azért
nyitania,
már önmá
ja, hogy

„Bluthund
karzatárol
származás

táiban volta
államügyés
ta — behiz
dóság kiirt
birodalmi
vatal köz
Ugyanakkor
nyitást ny
mann állott
tálynak az
zsidóirtást
Eppen ezér
Eichmann
szövetkezés
dóság kiirta
szefügésbe
perrel.

Hausner
folytatva:
— Allitju

Tanuvalló
fatása so
ujabb borza
közölt a ke
ság elpuszt
gyilkoltak e
nyomok elti
berfeletti a
tartottam é
tam maradt
a tanu, —
legyen isme
gal a történ

Dr. Wells
koncentráci
zsidókkal e
hogy az SD
dolgozzanak
sirok feltár
elmesélte,
hullákat eh
laikat porrá

Eichmann kivégző osztagai eltüntették a tömeggyilkosságok nyomait

Felásatták a tömegsirokat és elégették a halottakat, vagy megőrlték a csontjaikat — Legalább 120.000 ember halt éhen a lodzsi gettóban

A keletgalíciai zsidóság személyes felelősségének tömeges kiirtása, a gyilkosságok nyomainak eltüntetése és a lodzsi gettó zsidóinak deportálása állt az Eichmann-per tegnap délelőtti ülésének középpontjában.

A tárgyalás kezdetén dr. Servatius védő bejelentette, hogy ellenzi dr. Leon Wells hídfőn délután megkezdett tanuvalomlásának folytatását, minthogy szerinte az „nem tartozik” Eichmann

emberei rendszeresen megjelentek a halottégetés színterén és térképekkel, névjegyzékkel ellenőrizték, hogy az elégett holttestek száma azonos-e a meggyilkoltak listájával.

„Egy halott hiányzik”

Egy alkalommal beszúntették a halottégetés színterén egy hullát „hiányzó”. Dr. Wells elmondta, hogy a „hiányzó holttest” ő maga volt, minthogy az utolsó pillanatban sikerült megszöknie a kivégzésre vitt csoportból, amint azt vallomása elején ismertette.

A holttestek között gyakran olyanok is voltak, akiket egyáltalán nem ért a németek golyója, vagy csak könnyen voltak megsebesülve. Ezeket élve temették el. Arkifejezésükön látszott, hogy megfúlhattak.

Minden összefügg a perrel

A védőnek adott válaszában Hausner főügyész kifejtette, hogy a tömeges gyilkosságok nyomainak a németek által való eltüntetését azért szükséges bebizonyítani, mert ez a tény már önmagában is igazolja, hogy a gyilkosok tisztán

„Egy halott hiányzik”

Egy alkalommal beszúntették a halottégetés színterén egy hullát „hiányzó”. Dr. Wells elmondta, hogy a „hiányzó holttest” ő maga volt, minthogy az utolsó pillanatban sikerült megszöknie a kivégzésre vitt csoportból, amint azt vallomása elején ismertette.

A holttestek között gyakran olyanok is voltak, akiket egyáltalán nem ért a németek golyója, vagy csak könnyen voltak megsebesülve. Ezeket élve temették el. Arkifejezésükön látszott, hogy megfúlhattak.

A „halott” feloldít a lángok között

Egy alkalommal az egyik „holttest” feloldított a lángok között, mert mint kiderült, nem halt meg a golyóktól. Neki és másoknak segítette a tanu és a vele dolgozó zsidó csoport, hogy kimeneküljön. Sajnálatos módon azonban mindössze egyetlen egynek sikerült ilyen módon megmenekülnie.

nedéket nem nyújtott a zsidóknak.

Vallomása elején dr. Wells ismertette családjának a kiirtását és a lembergi gettó, továbbá a környező városok lakosságának elpusztítását.

A szökés lehetőségeire vonatkozó kérdésekre válaszolva, a tanu megemlítette, hogy a keresztény lakosság szinte semmiféle me

Magyarországra vezénylik a „szakértőt”

Dr. Wells vallomása után Hausner főügyész számos okmányt nyújtott be a keletgalíciai zsidóság elpusztításáról. Ezekkel a dokumentumokkal az államügyészség a többi között azt kívánja bizonyítani, hogy a tömeggyilkosságok nyomait eltüntetett különleges egység parancsnoka, egy bizonyos Glöbel nevű SS-tiszt, szintén Eichmann parancsnoksága alá tartozott. Az egyik okmány Rudolf Hoessnek, az auschwitz haláltábor időkben kivégzett volt parancsnokának vallomását tartalmazza, amelyben ő is feljuttatta, hogy Glöbel az úgynevezett Eichmann-egységhez tartozott.

Az államügyész egy másik okmánnyal az bizonyította, hogy a Lengyelországi tömeggyilkosságok nyomainak eltüntetése után Glöbel, aki nagy „szakértő” lett, Budapestre utazott, ahol Eichmannnal jelentkezett. Eichmann felszólította Glöbelt, hogy különleges osztagát hozza Magyarországra, hasonló „munka” végrehajtása végett. Erre azonban már nem került sor, mert a német hadvezetőség ellenezte az akciót.

A továbbiakban Hausner főügyész jelentéseket nyújtott át a bíróságnak azoknak a különleges osztagoknak a tevékenységéről, melyek Kelet-Galiciában a zsidóság kiirtásával foglalkoztak. Ezek a németek által akkor készített eredeti jelentések arról számolnak be, hogy az akció „jól halad előre és a megsemmisítést végrehajtó osztagok körében jó hangulat, magasság morál” uralkodik...

A lodzsi gettó likvidálása

Egy másik okmány csoport további embereket ott elhelyezni. Eichmann azonban a gettóparancsnok szemérmes hamis jelentéseket küldött felettesének Himmlernek és Heydrichnak az ott uralkodó helyzetről és ezáltal elérte, hogy a helyi nácik tiltakozása ellenére a szóbanforgó 20 ezer zsidót és a másik ötezer cigányt is bezsúfolták az emberellenül zsúfolt táborba.

Gyerekeket dobálnak le a házak tetejéről

A délelőtti ülés utolsó tanuja Henrik Ross, a lodzsi gettó statisztikai osztályának egykori munkatársa volt. A tanu számításai szerint legalább 120 ezer ember halt éhen a lodzsi gettóban. A tanu beszámolt még a zsidó gyermekek vadállati meggyilkolásáról is. Elmondta, hogy a náci hódítók a házak legfelső emeletéről dobálták le az apró gyermekeket a mélységbe. Ross leírta a megremült gyermekek arkifejezését, mielőtt a mélységbe hajították őket és drámai szavakkal érzékeltette, milyen emberfeletti erőfeszítéseket tettek a

Dinamit az autókerekben

Sacramento, Kalifornia, (Reuter). — Valahol Kaliforniában egy autó járja az utakat, amelynek tulajdonosa addig marad életben, amíg autója nem kap defektet és nem szereli fel a pótkereket. A szerencsétlen ember nem tudja, hogy ebben a pótkerekben 16 rúd dinamit van elrejtve. — A lázasan kutató rendőrség pedig nem tudja, ki az autó tulajdonosa.

Tiszta véletlen volt, hogy a rendőrség elfogott két ismert betörőt, a kik vallatás közben elmondták, hogy egy páncélszekrény ajtaját akarták kirobbantani és az erre a célra szánt 16 rúd dinamitot elrejtették az egyik betörő barátja autójának pótkerekében. Amikor a rendőrség az autó kereségre indult, kiderült, hogy a nő, aki nem tudott a dinamitruokról, közben eladta kocsiját egy autókerekedőnek. A kereskedő áttette a pótkereket egy másik autóra, amelyet még aznap eladott — de nem emlékszik rá, hogy ki volt a vevő.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei

TEL-AVIV
Keresik őket a telavivi HOH 48. (zárójelben a kereső neve és címe): Vértés Imrét, dr. Vértés Gábor ügyvéd fiát, debreceni rokona: (Claire Richard — Richard, jelenleg C/o. Adler, Dov Hoz 78. Cholon); Klein Gyurit, apja: Dezső, anyja: Glück Magda, Miskolcra, (Klein Miklós — unokatestvérének férje — Venezuela, jelenleg Malon „Dan” Tel-Aviv); Löwinger Irént, anyja neve Dávidovics Regina, apja József és Wulfisch Ilonkát, anyja neve Dávidovits Franciska keresi: (Löwinger Józsefné, Magyarország, Budapest VII. Péterfi Sándor-u. 19.)

JERUSALEM
A „Kirját Joveli Klub” május 3-án, szerdán este 8-ór tartja szokásos heti baráti összejövetelét a Kolorado kávéházban. — Vendégeket szívesen látunk. Belpótdíj nincs. Uj olá vendglőben vagy eszpresszóban munkát keres. Cím a helyicsoporthal.

CHOLON
A cholonai HOH május 3-án, szerdán este 8 órakor a „Savoy” kávéházban fontos megbeszélést tart. Utána a szokásos baráti összejövetel. Kérjük a vezetőtest és a bizottságok tagjait, hogy azon okvetlen megjelenni szíveskedjenek.

NEZ-CIONA
Ezúton meghívjuk Nesz-Cionra és környéke magyarjait közönséget f. hó 6-án, szombat délután 5 órai kezdettel megtartandó tea-délutánunkra. Háziaszonyok: Fischer Magda és Szilas Gizli. A szociális bizottság.

Radió!
Az izraeli rádió magyar adása 20.10-kor a 409, 422.5 és 202.7 m közhullámmal, 21-ór a 33.3 m rövidhullámmal hallható.

5: Műt. — 6:05: hírek, 6:10: zenélő óra, — 6:30: torna, 6:45: hangfelmérés, 7:45: izraeli dalok, 7:58: rövid hírek, 11:01: NIKOLAJ: „A windsori víg nők” — nyitány; Pugnani-Kreisler: Hegedű verseny egy tételben; Schumann: „Karnaval”, — 12: asszonyrovat, 12:45: hangfelmérés, 13:30: hírek, 13:45: könnyű zene, 17: rövid hírek, 17:15: Farkas Meira (zongora), új olé, oszmenutatója: Beethoven: Szonáta, E-dúr; Schumann: „Albumlapok”, 17:35: a héber nyelv rovata, 17:50: a bostoni filharmonikus zenekar hangversenye, első előadás, az Amerlita Hangja közvetítésében, — 18:30: ifjúsági műsor, 18:57: mezőgazdasági tanácsok, 19: hírek, 19:15: az Eichmann per híradása, 19:50: a rádióújság tartalmából, 19:55: lag-baomeri melódiák, — 20:05: a lag-baomeri tizek meggyújtása, 20:25: dalok és táncok kívánságműsora, 21: hírek, — 21:30: operaszínek, 22:33: tródmalmi féltóra, 23: hírek

Reklámok, hírtések párhuzamos műsor
16: Jeruzsálem hangja (angol nyelvű adás), 17:06: hangfelmérés, 18:45: izraeli dalok és táncok, 18:02: hangfelmérés, 18:16: „Miért nem?” — zenet egyveleg, 18:40: hangfelmérés, 18:55: hírek és tőzjelentés.
A hadsergő műsora
18:03: Kívánságlemezek, 18:40: Estcsillag — zeneszámok, 19:10: Alexander Brailovskij zongorázik, 19:30: hangfelmérés, — 20: jazz-zene, 20:45: katonazene, — 21:15: viláma ritmusok, — 21:30: zeneszám, 22: tánczene.

„Bluthund” — Véreb, kiálltatta a tárgyalási terem karzatáról vasárnap a magából kikelt tiszaijlaki származású Cvi Scheffer, akinek a németek egész családját kiirtották.

tában voltak bűneikkel. Az államügyészség — mondotta — bebizonyította a zsidóság kiirtása és a német birodalmi biztonsági főhivatal közötti kapcsolatot. Ugyanakkor az is bebizonyított nyert, hogy Eichmann állott annak az osztálynak az élén, amely a zsidóirtást végrehajtotta. Eppen ezért minden, ami Eichmann és mások bűnös szövetkezéséből ered a zsidóság kiirtására, igenis összefüggésben áll ezzel a perrel.

Hausner főügyész így folytatta:
— Allitjuk, hogy Eich-

A zsidókat meztelenül lötték le

A felnyitott tömegsirok egyikében fektűd a lengyel kultúra néhány nagysága. Ezeket ruhástól, fekete öltözékben lötték agyon, mint-ha egy fogadásról vitték volna el őket a kivégzési helyre. A zsidókat azonban meztelenül lötték le.

A tanu ezután azt az esetet ismertette, amikor egy csoport zsidó leányt hoztak be kivégzés céljából, mert nem voltak hajlandók az SS-tisztekkel szemelni érintkezést folytatni.

Arcul köpte a SD katonát

Arra a kérdésre, hogy a golyó általi kivégzésre hurcolt zsidók, miért nem ellenkeztek, a tanu azt felelte, hogy kis csoportokban vitték őket és már nem volt erejük a további ellenállásra. Többben annyira kimerültek az üldözésektől és a szenvedésektől, hogy inkább a halált választották a további kínzások helyett.

Dr. Wells megemlítette egy asszony esetét, aki gyermekével érkezett a kivégzés helyére és ott arcuköppött egy német SD-katonát. A gyilkosok magukhoz ragadták a gyermeket és fejét egy fához vágták, majd a lángok közé dobálták a gyermeket. Anyját egyetlenül megkínózták és végül a lábától akasztották fel.

Életben akartam maradni

Tanuvalomásának folytatása során dr. Wells újabb borzalmas részleteket közölt a keletgalíciai zsidóság elpusztításáról, a meggyilkoltak elégetéséről és a nyomok eltüntetéséről. Embertelenti akaraterővel kitartottam és életben akartam maradni, — mondotta a tanu, — hogy módomban legyen ismertetni a világgal a történeteket.

Dr. Wellst a janovszkai koncentrációs táborból más zsidókkal együtt kivették, hogy az SD szolgálatában dolgozzanak a zsidó tömegsirok feltárássánál. A tanu elmesélte, hogy a kivett hullákat elégették, arany

A zsidó tömegsirok felásása

Dr. Wellst a janovszkai koncentrációs táborból más zsidókkal együtt kivették, hogy az SD szolgálatában dolgozzanak a zsidó tömegsirok feltárássánál. A tanu elmesélte, hogy a kivett hullákat elégették, arany

Arcul köpte a SD katonát

Arra a kérdésre, hogy a golyó általi kivégzésre hurcolt zsidók, miért nem ellenkeztek, a tanu azt felelte, hogy kis csoportokban vitték őket és már nem volt erejük a további ellenállásra. Többben annyira kimerültek az üldözésektől és a szenvedésektől, hogy inkább a halált választották a további kínzások helyett.

Dr. Wells megemlítette egy asszony esetét, aki gyermekével érkezett a kivégzés helyére és ott arcuköppött egy német SD-katonát. A gyilkosok magukhoz ragadták a gyermeket és fejét egy fához vágták, majd a lángok közé dobálták a gyermeket. Anyját egyetlenül megkínózták és végül a lábától akasztották fel.

Ezúton hozzuk a közönség szives tudomására, hogy

ma, szerdán május 3-án este 7 órakor tartjuk az

„ULÁM JUDIT”

életterem-kávéház, Bál Jám

megnyitását Jeruzsálim utca 10. szám alatt.
A terem kiválóan alkalmas esküvők, bál-művek és egyéb rendezvények megtartására, melyeknek rendezését vállaljuk.
Szigorúan kóser konyha,
a bál-jám rabbinátus felügyelete alatt.
A megnyitóra vendégeket szívesen látunk.
„ULÁM JUDIT”

A végzetes narancshéj

A jeruzsálemi tárgyalóteremben a légkör alaposan megváltozott.

Elmultak a „nyugodt” napok, amikor jogi fejtegetéseket analizáltunk, a főügyész vádbeszédét és Barón professzor előadását dicsértük. Elfelejtettük azt az időt, amikor Eichmann durva modorra felháborított bennünket: amikor ráordított a bécsi hitközség elnökére, aki zsebredugott kezével állott előtte, vagy amikor óbudai Freudiger Fülöpöt azzal fenyegette meg, hogy szánkázi fog rajta... Hol a régi, békebeli durva modor, hol a tavalyi hó...?

Hétfő reggel óta benne vagyunk a katasztrófa kellemes közepében, nyakig gázolunk a vérben, látjuk a lodzsi gettót, ahol 120 ezer ember éhen pusztult, látjuk a deportációt, az úgynevezett akciókat, amikor SS-legények 4-5 éves gyermekeket szedtek ki az ágy alól és a második-harmadik emeletről ledobták őket az udvar kövezetére.

S látjuk a janovszkai válalkozást, amelyre 1943-ban került a sor, amikor Himmeler már vesztét érezte és parancsot adott a nyomok eltüntetésére. A tanu szájából — aki egyébként nemzetközi viszonylatban is elismert tudós — a legkülönösebb szavakat halljuk: hamu-kirendeltség, máglya-felelős, esont-malom...

Néhány óra után a törvényszék tagjai kimerültek. Dr. Landau főbíró szeme alatt vastag kék karikák húzódnak, dr. Rawe bíró magábarokadtan ül a széken, dr. Benjamin Hálevi az előtte fekvő aktacsomóhoz menekül...

Hausner főügyész pihenőt ajánl.

„A következő tanuim — mondja — az európai zsidóság kiirtásáról fognak beszélni. Nincs kiút, — meg kell hallgatnunk őket. De tekintettel az ezzel járó izgalmakra, javasolom, hogy a délutáni ülésen ne hallgassunk ki tanukat, csak okmányokat fogunk betérjeszteni...”

Rövid tanácskozás után abban állapodnak meg hogy a délutáni ülés tartamát két és fél óráról két órára csökkentik. S minthogy az idő sürget és a tanukat meg kell hallgatni, a két órát kettéosztják: egy órán keresztül okmányokat ismergetnek és csak egy órán keresztül hallgatják meg a tanukat.

Mert a bíró is csak ember...

A tanuk névsora mindenféle rendű és rangú emberekből áll. Sofőr, bíró, munkanélküli rokkant lakatos, világhírű tudós, aki pályafutása zenitjén áll...

Válogatás nélkül vitték az európai zsidóságot a gettókba, a megsemmisítő táborokba — válogatás nélkül jönnek a tanuk a jeruzsálemi törvényszék emelvényére.

Dr. Wells tanuvallomásából látjuk, hogyan irtottak ki egy terebélyes zsidó családot: előbb a nagypapa, két kistestvér és Jakob bácsi... Utána a néni, az unokatestvérek és a tanu édesanyja... 1942 közepén már csak ő volt életben és két beteg öccse, akiket bujtatózott és táplált. Egy-egy hajtóvadászat után néhány hétig nyugtot volt. De hiába vártak a csodára, a háború nem ért véget és elvitték a két testvért is. Csak ő maradt életben, — egyedül.

— És akkor mit csinált? — kérdi az ügyész.

— Borotvapengével felvágtam az ereimet, meg akartam halni... Egy orvos ismerősöm, családomban barátja mentett meg. Azt mondta, hogy senki sem dobhatja el önként az életét... Ki tudja, hátha ép-

pen ő marad életben — ő lesz a család hirmondója és ő fogja elmondani a jövő nemzedékeknek, hogy mi történt...

Amikor a tábor belső rendezéséről beszél, a zenét is megemlíti.

— Milyen zenéről beszél? — kérdi dr. Landau főbíró.

— A janovszkai megsemmisítőtábor 60 tagú zenekaráról beszélek. Zene-szóval vonultunk ki, felnyitottuk a tömegsirokat, égettük a holttesteket és ha közben új csoportot hoztak, a kivégzések idején is szólt a zene... A csontokat ros-

két: tudni kell, milyen malsz gyarazatot, felvilágosított adott, amikor egy-egy okmányt bemutatnak neki.

Mert kétségtelen, hogy Eichmann 15 éven át készült erre a perre. Várta, hogy elfogják, hogy felelőségre vonják — és felkészült a magyarázatokkal.

Ez a készülődés talán a per egyik legérdekesebb jelensége.

Ebből a szempontból figyelem reakcióit is. Amíg a tanuk beszélnek, Eichmann közömbös. Szörnyűségek, rémségek, kegyetlenkedések — semmi sem hozza ki a sodrából.

Dr. LEON WELLS

táltak, kiszedték az aranyat és a platínát a fogakból, rendes napokon 8-10 kiló aranyat gyűjtöttünk össze. Bevonulásnál újból szólt a zene.

A bíróság tudni akarja, mi volt ez a zene? Helyi szokás, egyéni ötlet, vagy általános rendelkezés?

Hamar kiderül, hogy nem csak a janovszkai megsemmisítő táborban, hanem az összes táborokban kultiválták a zenét.

Hiába, Richard Wagner és Richard Strauss népe sose tagadta meg a zenét. A nagy muzikusok népe hű maradt önmagához: a világtörténelem legszörnyűbb bűncselekményének nyomait is zeneszó mellett tüntette el... Mint ahogy az apró gyermekeket is hanglemezre vett böcsődalok kíséretében terelte be a gázkamrába.

Figyelem Eichmann arcát, amely most olyan szürke, mint a hamu, amelyet a janovszkai táborban rostáltak.

Dr. Wells arról beszél, hogy a németek két év után pontosan tudták, hol van a tömegsír és hány holttest van benne. A számnak egyeznie kellett. A máglya-felelős mellett szám vevő is volt, akinek többek között az volt a feladata, hogy az exhumálás után egy hajcsomó, vagy egy darab papír se maradjon meg — mindent el kellett égetni.

A bírák lehajjták a fejüket, amikor a tanu a máglya-mesterről beszél. „Az SS egyenruhát csináltattok számára, ördögi mezbe bujtattá, ki- és bevonulás alkalmával vasvillát tartott a kezében, 5 haladt a zeneszóra masírozó kommandó élén.”

Az ember lassan rágyja át magát az Eichmann féle jegyzőkönyv hat kötetén. De meg kell tanulni a lec-

Arckifejezése azt mondja: „Hát még ha mindent tudnátok... azt is, amit csak én tudok...”

Keze az asztalon pihen, időnként a fejhallgatót igazítja. Figyel, koncentrálja magát, mintha hangverseny közvetítést hallgatna.

De vannak meglepetések, váratlan fordulatok, ilyenkor előveszi ceruzáját és lázasan jegyez.

Ilyenkor az is előfordul, hogy a rendőr útján egy cédulát küld dr. Servatiusnak.

A keddi tárgyaláson Eichmann nyugtalanság fogta el, amikor az SS-nél történt szabálytalanságról értesült.

A janovszkai tábor parancsnoka sok százezer holttest exhumálására és elégetésére kapott utasítást. Azt is lelkére kötötték, hogy a kommandókat 3-4 naponként cserélni kell, más szavakkal: a kommandó embereit agyon kell lőni és más különítményt kell helyükbe állítani.

Mindez a titoktartás miatt történt, hogy a bűntettnek ne maradjon élő tanuja.

A kommandókkal azonban baj volt, nem ment a munka. A német alapos-sággal és gyakorlati érzékel rendelkező SS-tiszt hamarosan rájött arra, hogy „szakmunkásokra”, rutinra, tapasztalatra van szüksége. Ezért az egyik kommandót — amelynek a tanu is tagja volt — életben hagyta.

Amikor a tartományi kor-mányzó, vagy a központ fejesei eljöttek inspekciózni és megkérdezték valamelyikőt, mióta dolgozik a kommandóban, azt kellett válaszolni, három napja, öt napja, nyolc napja...

Az elégetett holttestek számát is el kellett felejtetni. Ha az SS-tiszt azt kérdezte valamelyikőtől hány holttestet égettetek el tegnap, azt kellett válaszolni:

A Hápoél jubiláris versenyének tegnapi eredményei

A keddi versenynapon az érdeklődés legfőképpen az atlétikai versenyre összpontosult, ahol a közönség világhírű sportolók küzdelmének volt szemtanúja. Az eredmények közül kimagasló a győztes Anatao-nak a 100 méteres síkfutásban elért 10,3 másodperces ideje. Egyéb versenyszámokban is jelentős teljesítményeket nyújtottak.

Szép sikert hozott a női tornaverseny első része az izraeli sportolóknak, akik közül Ruth Abeles és Mirjam Kára a két versenyszámban egy-egy győzelmet szereztek.

Az atlétikai eredmények a következők:

Nők: 80 m-es gátfutás 1. Mary Bignal, Anglia 11,5 mp., 2. Erna Auer, Ausztria, 3. Grete Bosniak, Ausztria. Távolugrás: 1. M. Bignal 5,91 m., 2. Noach Silbermann, Izrael 5,37 m., 3. E. Auer 5,17 m. 800 m-es síkfutás: 1. Baujard, Franciaország, 2:22,6, 6 perc, 2. Ca dik, Izrael, 3. Zamir, Izrael. Triatlon: 1. M. Szidránki,

Izrael, 2. F. Katzmann, Izrael.

Férfiak: 100 m-es síkfutás: 1. Anatao, Kenya 10,3 mp., 2. Amu, Nigéria, 10 ezer m-es síkfutás: 1. F. Pakel, Törökország, 31:31,4 perc, 2. B. Tulloh, Anglia 32:45 perc, 3. D. Szimchoni, Izrael 33:45 perc. Magasugrás: 1. S. Petterson, Svédország 1,97 m., 2. S. Kadiri, Nigéria 1,94 m.

Súlylökés: 1. G. Ariel, Izrael 15,43 m., 2. U. Zochár, Izrael 14,76 m., 3. M. Jacobi, Izrael 14,31 m.

TORNA

Férfiak: A 6 számból összetett versenyben 1. Hanno Rantakari, Finnország 57,1 pont, 2. Gullion, Franciaország 56,65, 3. M. Mansika, Finnország 56,55 pont.

Nők: Lőugrás: 1. Ruth Abeles, Izrael 9,65 pont, 2. Dália Bibas, Izrael 9,2 pont, 3. Pepina Neudecker, Ausztria és Rina Kohen, Izrael 9,15 pont. Gerenda: 1. M. Kara 9,5 pont, 2. R. Abeles 9,45 pont, 3. Friedl Hirschschall, Ausztria 9,15 pont.

Két szám után Ruth Abeles vezet 19,1 ponttal.

CELLOVÉS

Férfiak: Kisöblü puska 1. Chivers, Anglia 583 pont, 2. Sternberg, Izrael 582 pont, 3. J. Fardon, Anglia 580 pont. Csapatversenyben: 1. Izrael 1726 pont, 2. Anglia A) 1725, harmadik Anglia B) 1716 pont.

A nők versenyében 1. Ester Sloss, Izrael 574 pont, 2. Ruth Barkat, Izrael 568 pont, 3. J. Leslie, Anglia 565 pont. A csapatversenyben első Izrael 1702 pont, második Anglia 1647 pont.

Kerékpár országúti verseny második szakaszát Cfát és Naharia között tegnap futották végig. Eredmény: 1. Hans Eckman, Svédország, 1 óra 32:23,2 perc, 2. Warren Wallenberg, Svédország, 3. Franz Bujak, Ausztria. A két szakasz befejezése után Stephan Marscha, Ausztria vezet Eckmann és Wallenberg előtt, Henry Ohajon, a legjobbj izraeli versenyző jelenleg az ötödik helyen áll.

Kertész Györgyöt felmentették a hazaárulás vádjá alól

A damaszkuszi rádióban való szerepeléséért és szökéséért ötévi fogháza ítélték

A legfelsőbb katonai fellebbezési bíróság tegnap felmentette a hazaárulás vádjá alól Kertész Dávid (György) közkatona, akit az alsófokú katonai törvényszék 10 évi fegyházbüntetésre ítélt. Ugyanakkor a legfelsőbb fellebbezési törvényszék bűnösnek találta Kertészt az ellenségnek való tudatos segélynyújtásban és öt évi fogházbüntetés szabott ki rá, ezt azonban beszámítják abba az ötévi fogházbüntetésbe, amelyet a katonaságtól való szökés miatt jelenleg tölt.

A négy évvel ezelőtt történt ügy annakidején nagy feltűnést keltett, mert ez volt az első eset, hogy valakit olyan váddal (hazaárulás) állítanak katonai törvényszék elé, melyre háború idejében, a maximális büntetés halál. Kertész 1957-ben vonult be rendes katonai szolgálatra, de másfél hónap múlva, július 2-ikán megszüntették és nyomatlanul eltűnt. Két hónap múlva a damaszkuszi rádió héber adásában hallatszott a hangja, ahol gyalázkodó kitételeket hallatott Izrael ellen. 1958 szeptemberében meg elégette a damaszkuszi, illetve beiruti életét és visszavált.

Csehszlovákia — Izrael 64:51 (27:30)

Belgrád. (Reuter.) — Csehszlovákia tegnap győzelmet aratott Izrael fölött az európai kosárlabda-bajnokságokon. A játék eredménye 64:51 volt. Az első félidőben az izraeli csapat 30:27 arányban vezetett.

„Nem tudom — elfelejtettem...”

Eichmann nyugtalan.

Tizenöt évvel ezelőtt abban a fellebbezésben készült a felelősségvonnásra, hogy az SS emberei minden parancsot végrehajtottak. A most kiderül, hogy a janovszkai táborban akadt egy disznó szobator, aki kényelmi szempontokból nem váltotta le a Sonderkommando embereit.

Az egyik közülük most áll a tanuk emelvényén és fejére olvassa a bűnait. Amikor az SS-figyelmen ejtett csorbáról értesül, idegesen jegyez...

Mert ugyebár mégiscsak felháborító, hogy SS-Obersturmbannführer Adolf Eichmann egy ilyen ostobaság miatt — egy narancshéj on oszson el...

tért szüleinek chiloni házába. A katonai rendőrség le-tartóztatta és a haditörvényszék szökéséért 8 évi fegyházbüntetésre ítélt. Közben az ügyészség még egy vádiratot készített el-lene hazaárulás címén. Ez két pontból állt: hogy 1957 júliusa és decembere között katonai fontosságú adatokat szolgáltatott ki a libanoniaknak és a szíriaiaknak, valamint, hogy 1954 augusztusában, katonai szol-gálat idején, hangszalagra vett közvetítéssel szerepelt a damaszkuszi rádióban, a-mivel segítséget nyújtott

az ellenségnek Izrael ellen. A katonai törvényszék Kertész fellebbezésére a szökés-re kiszabott 8 évet 5 évré csökkentette, viszont a hazaárulás címen 10 évre ítélt. Ebbe beszámították a szökéséért kiszabott 5 évet is.

A fellebbezésnél a legfel-sőbb katonai törvényszék az enyhítő körülmények te-kintetbe vételével, felmen-tette Kertészt a legsúlyo-sabb vád alól. Az ítélet in-dokolása szerint a törvény-szék tekintetbe vette, hogy a vádlott 11 éves kora óta sokat szenvedett.

Az Eichmann-tárgyalás

(Folytatás az első oldalról)

hirdette ki határozatát. Eszerint az ebben való döntésnek nincs gyakorlati értelme, miután az állam-ügyész, aki egyben a kormány jogtanácsosa is, — amúgy sem tudja garantálni a tanuk Izraelbe való bebecsátását.

Az Eichmann tárgyalás első derűtségét a halgatóság körében G. Hausner államügyész kijelentése váltotta ki, aki ennél a tárgyalás kijelentette, hogy nincs akadály a tanuk Izraelbe jövetelének, csak a visszautazásukat nem tudja garantálni.

KIKET AKAR BEIDEZTETNI DR. SERVATIUS?

A Servatius ügyvéd által egyelőre kért négy tanu a következők:

1. Dr. Franz Six professzor, aki az SD egyik vezetője volt és akiről az államügyész mindjárt megállapította, hogy Eichmannnak büntársa volt a gyilkosságok elkövetésében.

2. Herman Krumay SS-tiszt, aki a Gestapo zsidó osztályán működött, mint Eichmann jobbkeze. A védő a Krumay kihallgatásával be akarja bizonyítani, hogy Eichmann Magyarországon abszolút rendszeresen viselkedett és hogy a magyar zsidók deportálása nem az ő hatáskörébe tartozott. Hausner államügyész szerint Krumay mint háborús bűnös van letartóztatásban.

3. Dr. Max Merten, a szaloniki-i főparancsnok a német megszállás alatt, aldről a főügyész nyomban megállapítja, hogy az illetőt Görögországban több évi börtönnel sújtották.

4. A. von Tadden, aki a német külügyminisztérium-

ban volt a zsidó osztály vezetője és ugyanolyan háborús bűnös, mint a vele azonos rangú Eichmann.

A németországi náci tanuk ügyében a bíróság csak csütörtökön fogja kihirdetni végleges határozatát.

A Kol Jiszráél ma délután 8 óra 55 perctől déli 1 óráig helyszíni közvetítést ad a tárgyalásról. A ma kihallgatódnak a tanu a varsói gettóladásról fognak vallomást tenni.

EGY MONDATBAN

● A katangai kormány, amely Gizenga miniszterelnök szabadlábba helyezésé-nyében az UNO-hoz fordult, egyben bejelentette, hogy hajlandó eleget tenni a Biztonsági Tanács határozatainak úgy a katangai különálló hadsereg feloszlatását, mint az idegen tanácsadók eltávolítását illetően.

● Brüsszelben összeült az európai szabad piac és az Euratom miniszteri tanácsa, hogy megfogalmazza azt az egyezményt, amely lehetővé teszi Görögország felvételét és ugyan-csak a napirenden szerepel Törökország felvételének kérdése.

● Az ammani kormány közölte, hogy a birtokában lévő Holt-tengeri tekercseket csak jordániai múzeumokban szabad kiállítani és nem adják ki idegen intézményeknek.

A tanu hogy össztak a leng galommal, támogatás tuk keresz külvilággá tek a vars tragédiájá

AZ ÖZVEK A HARCO Báruch D mut alijad gatója a helyezte K Schapira tét és te tartalmazó lyekek a t lengyel p tejskanná Rivka K kibuc tagi ményeit és

שלום
תל-אביב-יפו
147
P. P. TEL-AVIV
JAFFO 147

Tel-Aviv

התנועה
777
11 תנועה
KLIL BVI
*סערקש
A szerkes
CHON
*CHODAS L
*voit Schi

Egy

A
H

A le
mellett a
állás kép
gyalásán,
résztvevő
Cvia Lub
állás kial
(Ant
7-ik oldal

Az Eic
kező bíró
pár barna
lyezett te
nyitékér
mann, ak
ket a trel
sokszázé
zött talál
mai napi
aki a háb
nevelő int
lógiai és
felügyelő
gettóban
rek tizezi

A tanu
németek
éheztetté
kóit, amir
ott tartó
százezer
áldozata.
gyolódott
sokan áts
roszrészbe
csavarogt
Amikor l
németek
gyermeké
sát, az el
a kis utca
Amikor a
gyűjtőkö
őket. sírv
„Anyuk
ség!”

A tanu
a gettó 2
számára
lőintézmé
Azután el
haladt sze
nek élén J
Henrik G
mert író é
a halálban
dó megvá
Az ártatl
akiket a v
azt mesél
végre szal
gokat fog
még soha
láttak.

Amikor
vörös bár
kicsomag
póket, kij
gondtal
tudva azt
egymillió
gazdátlan
százezer
A tanu
hogy össz
tak a leng
galommal,
támogatás
tuk keresz
külvilággá
tek a vars
tragédiájá

AZ ÖZVEK
A HARCO
Báruch D
mut alijad
gatója a
helyezte K
Schapira
tét és te
tartalmazó
lyeket a t
lengyel p
tejskanná
Rivka K
kibuc tagi
ményeit és

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a

Az ember
lassan rágy
ja át magát
az Eichmann
féle jegyzőkö
nyv hat kötet
én. De meg k
ell tanulni a